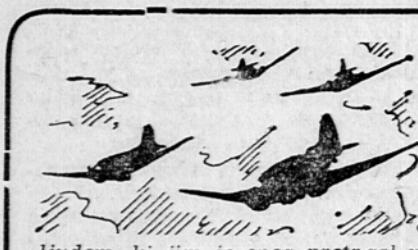

SLOVENSKI POROČEVALEC

LETO XIII, ŠTEV. 48

Ljubljana, torek 26. februarja 1952

POSAMEZNA ŠTEVILKA 6 DIN

Današnje številko »Slovenskega poročevalca« bode ljubljanski piloti metali z letala v kraje na Idrijskem, Toiminskem in v Trenti, kamor zaradi ogromne količine snega ne more prihajati pošta. Za svojo dolžnost čutimo, da pošljemo časnik tistim ljudem, ki jim je sneg pretrgal vse zveze z zunanjim svetom.

Drage tovarišice in tovariši iz Borjane, Zage, Bovca, Soče, Trente, Loga, Čadrga, Drešnice, Cepovana, Tribuše, Vojskega, Baške grape in vseh vasi, ki so zaradi snega blokirane! Sami ste videli, koliko naporov je vložila ljudska oblast, Partija, Fronta, Ljudska armada in prebivalstvo, da se vam nudi prva pomoč, da se vam dostavi hrana, da se pomaga ranjencem. Ko boste prečitali časnik, pa boste videli, da vam hoče ob težki katastrofi, ki vas je zadela, pomagati ne samo vse slovensko ljudstvo, ampak vsi jugoslovanski narodi. Tako, ko se je izvedelo, kako strašne posledice je povzročil sneg pri vas, so po vseh naših krajih samoiniciativno pričeli zbirati pomoč. Delovni kolektivi, zadruga, podjetja, sindikati, frontne organizacije in posamezniki so začeli zbirati denarne prispevke in material, da vam pomagajo popraviti to, kar so uničile ogromne količine snega. In ti prispevki so tudi izraz sočustvovanja z vami ob katastrofi, ki vas je zadela, so izraz medsebojne solidarnosti in enotnosti vseh narodov naše socialistične domovine.

Prejmite tople tovariške pozdrave za zagotovilo, da je vaša skrb tudi skrb nas vseh!

Poziv Izvršnega odbora Osvobodilne fronte

Izvršni odbor OF Slovenije premeta vsak dan iz vseh krajev Slovenije ter bratskih republik številna pisma delovnih kolektivov, množičnih in družbenih organizacij, zadrug ter posameznikov, s katerim nas obveščajo o višini vsote, ki jo dajejo kot pomoč prizadetim po zadnjih snežnih padavinah. Vse darovalce obveščamo, da bomo objavljali njihova imena in višino darilne vsote v dnevnem časopisu, čim bomo obveščeni od Narodne banke, da je vsota darila vpisana na naš tekoči račun. Zato prosimo vse darovalce, naj sproti nakazujejo denar na tekoči račun Izvršnega odbora OF Slovenije pod številko 601-95321-0. Ne pozabite pa navesti na zadnji strani pošne nakaznice, da je poslana vsota namenjena prizadetim po zadnjih snežnih padavinah.

Iz pisarne sekretariata IOOF Slovenije

Predsednik vlade LR Slovenije tov. Miha Marinko in podpredsednik tov. dr. Marijan Breclj sta v soboto in nedeljo obiskala zaradi plazov prizadete toliminske vasi.

Djuro Salaj o nekaterih važnih vprašanjih v zvezi z razpravo o družbenem planu

Pred nekaj dnevi je bilo zasedanje predsedstva Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, na katerem je bila razprava o aktualnih vprašanjih v zvezi z izdelavo družbenega plana in novim finančnim sistemom sploh. Uredništvo »Borbe« je zaprosilo tovariša Djuro Salaja, predsednika Centralnega sveta, da kaj pove o rezultatih razpravljanja na tem zasedanju.

Govorec o ustvarjalnih pobudah, ki so prišle na dan ob razpravljanju naših delovnih ljudi o družbenem planu, je omenil tudi nekatere slabosti, ki so se pri tem pojavile. O teh je med drugim dejal:

»Za največjo slabost smatram dejstvo, da imamo nekaj takih podjetij, v katerih ne sodeluje v razpravi o planu ves kolektiv. V takih podjetjih je plan le rezultat dela po pisarnah, ni pa postal zadeva vsega kolektiva. Razen tega so se v nekaterih, čeprav manj številnih podjetjih pojavile tendence, da se pri pripravi obstoječe rezerve, partijske in sindikalne organizacije pa se temu niso uprle, oziroma so se ponekod celo strinjale s takimi tendencami. V nekaterih primerih so posamezniki poskušali prenesti razpravo na napačno, partikularistično pot, namreč na zgrenjeno primerjanje stopenj akumulacij in fondov po republikah; zgrenjeno zato, ker niso računali z dejanskim stanjem v teh podjetjih, oziroma po republikah. Reči moramo, da so se nekatere sindikalne organizacije slabo izkazale tudi v pobujanju teh partikularističnih tendenc in v varovanju interesov naše družbe kot celote.«

»Nadalje je treba med osnovne slabosti v dosedanjem delu šteti tudi to, da se je precej naših organizacij zadovoljilo s politično razlago družbenega plana, ne da bi se potrudile za konkretizacijo tega plana v svojem podjetju. Krajevni sindikalni sveti jim pri tem niso pomagali, čeprav je to njihova najnujnejša dolžnost. Pokazalo se je tudi, da se sindikalni funkcionarji ne bore učinkovito za uvajanje novega gospodarskega sistema, ker nimajo dovolj ekonomskega znanja. Zato smatra predsedstvo za potrebno, da se to njihovo znanje čimprej kar najbolj dvigne.«

Glede na to, da odkrivajo sedaj mnoga podjetja rezerve tudi v delovni sili in da bo moral še marsikdo v kratkem menjati službo, je povedal tovariš Djuro Salaj glede teh vprašanj naslednje:

»Res se je marsikje pokazalo, da je v podjetju preveč delavcev. Tako imamo n. pr. v nekaterih panogah lahke industrije na Hrvaškem okrog 4500 delavcev preveč, medtem ko jih manjka v ključnih gospodarskih podjetjih okrog 11.000. Zato je trenutno za nas zelo pomembno, da damo po ugotovitvi presežka delavcev drugim podjetjem na razpolago tiste delavce, ki jih je mogoče glede na njihove fizične sposobnosti in družinske razmere takoj vključiti v dela tam, kjer delavcev primanjkuje. Zniževanje de-

Dolžnosti sindikalnih organizacij pri razporejanju odvečne delovne sile ter njihova skrb za ureditev nekaterih življenjskih vprašanj delavcev

Delavci in uslužbenci je po mojem mnenju zelo pozitivno, vendar ne smemo premeščanja ljudi prepustiti samovoljnosti kogarkoli. Po mišljenju predsedstva je treba sestaviti v vseh industrijsko bolj razvitih krajih posebne komisije, ki bi se pečale s premeščanjem delavcev. V teh komisijah naj bi bili zastopani predstavniki sindikata, uprave za delovno silo in podjetja odnosno gospodarstva. Dosedanje uprave za delovno silo je treba čimprej organizacijsko spremeniti tako, da postanejo uprave za posredovanje dela.

Ko je grajal odpuščanje starih in bolehnih delavcev ter uslužbencev, nosečih žena in podobno, je tovariš Salaj dejal:

»Do takih pojavov je prišlo v podjetjih, v katerih je odločal o odpustitvi samo direktor, ne da bi pri tem sodelovala delavska svet in sindikalna organizacija. Odpuščanja ljudi ne moremo prepustiti posameznikom, ker se tako ne moremo izogniti samovoljnosti. Vsak primer bi bilo treba obravnavati posamezno, pri tem pa bi morala obvezno sodelovati sindikalna organizacija. Sindikalna organizacija se sicer ne bo in se tudi ne more brigati za take posameznike, ki bi radi lahko živeli na tuj račun, toda skrbeti mora in to še prav posebno za vestne in delavljive ljudi. Njena posebna skrb mora veljati starejšim delavcem, invalidom, ženam, nosečim ženam in podobnim. Pri razmeščanju delovne sile morajo sodelovati te omenjene komisije. Vsega tega naj ne rešujejo uradniki, temveč delavski sveti in komisije kot predstavniki sindikata, ljudske oblasti ter podjetja.«

O uredbi o socialnem zavarovanju začasno nezaposlenih delavcev, za katero se zavzema Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, je dejal tole:

»Jasno je, da bodo prišli delavci in uslužbenci zaradi premeštitve iz nekega podjetja ali neke gospodarske panoge v drugo podjetje, oziroma gospodarsko panogo za krajši čas v precejšnje težave. Za ta čas jim je treba po našem mnenju dati določeno pomoč za najnujnejše življenjske potrebe. Rešiti je treba tudi vprašanje stroškov selitve, namestitve in podobno. V ta namen je pripravil Centralni svet v sodelovanju z »vzvišnim Svetom

za ljudsko zdravstvo in socialno politiko predlog uredbe, ki naj reši vsa ta vprašanja. Razpravljanje o tej uredbi je še v teku.«

Končno se je dotaknil tovariš Djuro Salaj se nekaterih sedanjih določb uredbe o otroških dokladah. S tem v zvezi je dejal:

»Vprašanje otroške doklade postaja zelo resno vprašanje glede na cenzus, to je davčno osnovo in sicer pri delavcih ter nameščencih, ki posedujejo zemljo ali imajo razen plače še kak drug dohodek. Praksa je namreč pokazala, da so sedaj predpisane davčne osnove, ki izključujejo pravico do otroške doklade, nepravilne in da je prav zaradi njih v izplačevanju otroških dokladov precej napak, ki so v škodo tako poedincem, kakor skupnosti. Tako prejemajo n. pr. tisti delavci, ki imajo od zemljiške lastnine letno na družinskega člana do 3000 din davku podvrženega dohodka, otroško doklado, čim pa je ta njihov dohodek večji, kakor 3000 din, izgubijo pravico do otroške doklade. Prav ta strogo postavljena meja žene ljudi k temu, da poizkušajo izigrati uredbo. Po naših podatkih je bilo na primer doslej nepravilno izplačanih za otroške doklade v Sloveniji nad 7 milijonov dinarjev, v Bosni in Hercegovini pa nad 14 milijonov dinarjev. Na žalost nimamo podatkov iz drugih republik, vendar nam je ta dva primera dovolj povesta o tej stvari. Zato je predsedstvo Centralnega sveta sklenilo predlagati vladi spremembo cenzusa, vendar tako, da ta sprememba ne poveča skupne vsote, ki je določena za otroške doklade. Po našem predlogu naj bi bil znesek otroške doklade različen in naj bi zavisel od dohodka, ki jih ima ta ali oni delavec poleg svoje plače: za otroke delavcev in uslužbencev, ki živijo samo od plače, naj bi znašal 3000 din, za tiste, ki imajo do 1000 din davku podvrženega dohodka, naj bi znašal 2000 din in končno za tiste, ki imajo nad 2000 din obdavčenega dohodka, naj bi znašala otroška doklada 1000 din. To je le primer, ki naj pokaže, kakšen je naš predlog, ki smo ga dali zvezi vladi. Mislimo, da bo omogočilo sprejetje našega predloga pravilnejše izplačevanje otroške doklade, tako za posameznika, kakor za celoto.«

V Bovški grapi 20 novih plazov

Tolmin, 25. febr. (Od našega dopisnika). Na Tolminskem se še naprej izredno lepo sončno vreme, ki močno pobira sneg. Toda tega je toliko, da bo imelo sonce še precej časa dovolj dela. Sedaj se vse tali, s hribov pa se neprestano trgajo plazovi in grme v dolino. Samo danes se je v Baski grapi odtrgalo nad 20 plazov. K sreči pa zadnje dni plazovi niso terjali novih žrtev. Ljudje so spoznali nevarnost in se čuvajo. Ugodno vreme in izredna požrtvovalnost ljudstva ter hitra pomoč naše vlade je zmanjšala ter preprečila še večjo naravno katastrofo, ki je grozila Tolminski.

Ze večeraj so začeli deliti prizadetim krajem pomoč, ki jo je poslal Rdeči križ Slovenije. Najbolj prizadeta vas Borjana je dobila od tega 29 oblek in prav toliko parov obutve, 45 kg sladkorja, 500 kg riža, 3 zaboje mleka v prahu, 4 zaboje suhih rib in plenice za dojenčke, ter še razno drugo blago. Ze večeraj so te stvari prepeljali iz

Kobarida na saneh v Borjano. Z vseh strani se vedno prihaja pomoč v blagu in denarju. Danes je prispela tudi pošiljka iz Koprna. Koprčani so poslali 1000 kg sladkorja, 1200 konserv sardin v olju, 100 kg kave, 4500 kg koruzne moke, 5011 litrov vina, 1 sod olja, 200 litrov žganja, podjetje Fructus iz Koprna pa je poslalo poleg tega še 9 zabojev limon.

Danes je zasedal v Tolminu štab za reševanje ogroženih predelov ter je med drugim sklenil, da bodo Tolminci v zahvalo za pomoč, ki so jo dobili ob tej veliki nesreči iz vse Jugoslavije pripravili v svojih največjih hotelih 25 prostih mest, kjer bo lahko po 25 delavcev raznih delovnih kolektivov, ki so poslali svojo pomoč po 15 dni preživljajo prijeten odih. Deset mest bo dodeljevala Zveza sindikatov Slovenije, 15 mest pa Zveza sindikatov Jugoslavije. Na zasedanju je bilo sklenjeno, da bodo ustanovili posebno komisijo za obnovo, ki bo prihodnje dni pregledala porušena in poškodovana poslopja ter ugotovila dejansko škodo. Ustanovili so tudi posebno komisijo za razdeljevanje pomoči, ki bo ugotovila dejanske potrebe ter pravično razdeljevala pomoč v blagu in denarju.

Okrajni ljudski odbor v Tolminu je poslal danes sožalna pisma svojim žrtev plazov, ponesrečencem in ljudem, ki so jim povzročili plazovi največjo škodo. Hkrati s sožaljem jim za otavlja vstransko pomoč.

Danes je prispela v Tolmin skupina 31 železničarjev-planincev iz Niša. ki so takoj odšli naprej v Borjano ter bodo pomagali razkopavati ruševine, nato pa bodo sodelovali pri čiščenju cest naprej od Bovca.

Na Tolminskem so sedaj vsa večja središča v glavnem že preskrbljena z živili. Oddaljene vasi pa preskrbujejo na saneh in na smučih. B. K.

V vsej Sloveniji normalen železniški promet

Po informacijah, ki jih je dala železniška direkcija v Ljubljani, je bil večeraj vzpostavljen železniški promet na vseh progah v Sloveniji.

Zaradi relativno nizke temperature sedaj ni nevarnosti za nove snežne plazove. Samo, če bi postalo nenadoma toplo, bi bilo nevarno za bohinjsko proglo, za glavno proglo Zidani most—Ljubljana in za proge v ozkih dolinah, ki bi jih lahko zasuli snežni plazovi s planin.

Zahvala posebne komisije pri vladi LRS za pomoč Tolmincem

Mnoge družbene organizacije iz vse države, zlasti reševalci, planinci in pripadniki LM, so ponudile svojo pomoč z zadnjim visokim snegom prizadetemu prebivalstvu Slovenije. Posebna komisija vlade LRS se tem organizacijam najtopleje zahvaljuje v svojem in v imenu prizadetega prebivalstva ter jih obvešča, da njihova nesebična pomoč za sedaj ni več potrebna, ker je uspelo ublažiti neposredne posledice visokega snega in normalizirati stanje na teh področjih. Kolikor bi bila eventualno njihova pomoč potrebna v bodoče, bodo prejele obvestilo in povabilo posebne komisije.

Ponudbe množičnih organizacij iz drugih republik so dokaz resničnega bratstva med jugoslovanskimi narodi, dokaz iskrenega sočustvovanja s prizadetim državljanji, ki jih bo znalo prizadeto prebivalstvo vedno visoko ceniti.

Tovarna pohištva v Novi Gorici bo znižala ceno spalnic za 7000 din

Tovarna »Edvard Kardelj« v Novi Gorici, ki je lani izkoristila samo 45% svoje proizvodne zmogljivosti, bo letos povečala proizvodnjo spalnic od 2700 do 5000 garnitur. Z boljšo organizacijo dela in racionalnejšo uporabo surovin in polfabrikatov bo tovarna pri vsakih 2000 garniturah prihranila 1 milijon din. Podjetje bo proizvodno in prodajno ceno za spalnice znižalo za okrog 7000 din, s čimer bo vplivalo tudi na ceno drugih proizvajalcev. Ze lani je tovarena kot najmočnejšemu konkurentu za proizvodnjo pohištva uspelo zbiti na tigu cene pohištva za 20%; letos bodo celotne cene znižanje še podvojili. Izdelke tovarne »Edvard Kardelj« bo prodajalo drž. podjetje »Les« v Ljubljani, ki ima številne podružnice v vseh večjih mestih v državi.

Odhod naših otrok na okrevanje v Švico

Iz Beograda je odpotovala prva skupina 36 jugoslovanskih otrok, ki bodo ostali v otroškem domu pri Bernu štiri mesece. Pri tej akciji je sodelovala zastopnica švicarskega Rdečega križa ga. A. Milly. Otroke, ki poidejo na okrevanje v Švico, so izbrali člani sekcije za borbo proti tuberkulozi v Vojskovi in predstavniki centralnega odbora našega Rdečega križa. Po dogovoru med švicarskim in našim Rdečim križem pojde letos v otroške domove 116 jugoslovanskih otrok. Ti otroci bodo ostali v Švici po tri do štiri mesece.

Tolminci se zahvaljujejo za pomoč

Okrajni ljudski odbor v Tolminu se zahvaljuje vsem ekipam in JLA za pomoč toliminskemu prebivalstvu. Nenaadne snežne razmere, ki so v zadnjih dneh močno prizadele naš okraj, zahtevale številne človeške žrtve in povzročile ogromno škodo, bi naše ljudstvo še močnejše prizadele, če ne bi priskočile na pomoč razne ekipe kot:

Narodna milica Slovenije, Zagreba in Beograda, gorski reševalci iz Ljubljane, Jesenice in Gorice, 35. članska ekipa gasilcev iz Vojvodine, zdravniki in veterinarji iz Ljubljane, dijaki iz Koprna in drugi. Vsem tim ekipam in vsakemu posamezniku, ki ni štedil s svojimi silami pri pomoči našemu prebivalstvu izreka OLO Tolmin najpriskrnejšo zahvalo. Prav tako se zahvaljuje organ. zacijam in raznim ekipam, ki so ponudile pomoč prizadetemu prebivalstvu, kateremu pa zaradi izboljšanja vremenskih razmer ni bila več potrebna reševalna pomoč.

V kritičnih dneh so pripadniki naše JLA na področju okraja Tolmin bili zopet prvi v borbi proti snežnim razmeram in pri odstranjevanju nadaljnje nevarnosti ter pri vzpostavljanju zvez. Vtrajali so pri delu po 14 ur. Pri čiščenju železniške proge Lucija—Podbrdo pa celo po 48 ur. Pri teh delih so naši vojaki opravili doslej nad 100 tisoč delovnih ur. Za to ogromno pomoč, s katero je bilo mogoče v tako kratkem času vzpostaviti glavne zveze se v imenu ljudstva toliminskega okraja zahvaljujemo vsem vojakom, podoficirjem in oficirjem, ki so sodelovali pri tem napornem delu. Se posebno izražamo zahvalo štabu garnizije v Tolminu, ki je izdatno pomagal pri organizaciji vsega dosedanjega dela.

Okrajni ljudski odbor Tolmina

Pariz - stalni sedež Atlantskega pakta

Zaradi posvetov poimenovanju generalnega sekretarja, se je pričetek zaključne plenarne seje nekoliko zakasnil in bo seja končana šele pozno zvečer, ali pa se bo nadaljevala še jutri. Na seji bo britanski zunanji minister Eden podal tudi deklaracijo o miroljubnih namelih Atlantskega pakta. Nato bo objavljen zaključni komuniké, predsednik zasedanja Pearson pa bo imel tiskovno konferenco.

Zadnje vesti

- **Kairo**, 25. febr. Ministrski predsednik Maher paša je oficijelno povabil britanskega veleposlanika Steven-sona, da ga obišče zaradi pričetka britansko-egiptovskih pogajanj.
- **Rim**, 25. febr. Jutri se pričnu v Neaplju veliki pomorski manevri, pri katerih sodeluje več 100 ladij ameriške, britanske, francoske in italijanske vojne mornarice. Manevri bodo trajali deset dni. Prisostvoval jim bo tudi ameriški admiral Mc Cormick.
- **Pariz**, 25. febr. Ministrski predsednik Faure je sporočil na seji vlade, da bo za izvedbo oboroževalnega programa predlagal 15% povišanje davkov. Vlada je njegov predlog odobrila. Danes popoldne je pričel o predlogu razpravljati finančni odbor parlamenta.
- **Tunis**, 25. febr. (UP). Tunizijski bej je sprejel danes francoskega generalnega rezidenta Jeana Haute-cloqua, ki se je pred tremi dnevi vrnil iz Francije. Sestanka se je udeležil tudi predsednik tunizijske vlade Mohamed Senik. Sodiijo, da je francoski generalni rezident izročil pri dloge francoske vlade, ki so jih izdelali v Parizu.

Pariz - stalni sedež Atlantskega pakta

Jutri se bodo sestali v Lizboni zunanji ministri zahodnih velesil. Sklepali bodo o dokončni ureditvi odnošajev z Nemško zvezno republiko in o vprašanju mirovne pogodbe za Avstrijo.

Lizbona, 25. febr. Zunanji ministri Atlantskega pakta so na zaključni seji sklenili, da bo Pariz stalni sedež Organizacije Atlantskega pakta. Nato so sklepali o imenovanju generalnega sekretarja organizacije. Za sekretarja je bil najprej izvoljen kanadski zunanji minister Pearson. Ker pa kanadska vlada ne pristaja, da bi se Pearson preselil v Pariz, so glasovali znova in izvolili za generalnega sekretarja britanskega veleposlanika v Washingtonu sira Olivera Franksa.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje 25. februarja ob 7. uri zjutraj: Severozahodno strujanje zraka v višini nad 5000 metrov se nadaljuje in ustvarja še v naprej stabilizirano suhno vreme v zahodni in srednji Evropi. Vendar bodo temperature ponovno nekoliko nižje. Vse kaže, da bo suho vreme trajalo vsaj še do konca februarja.

Danes je v Sloveniji pretežno sončno vreme z delno oblačnostjo in najnižjo temperaturo -13° C v Slovemjem Gradcu. — Temperaturne razmere danes ob 10 so bile sledeče: Najnižja temperatura je bila v Celju -7° C. Pod ničlo imajo še Ljubljana, Jezersko, Slovenj Gradec, Murska Sobota, Novo mesto. Nad nič stopinj imajo Plаницa, Postojna, Maribor, Ajdovščina.

Snežne razmere v Sloveniji 25. februarja ob 7. uri: Planica 140 cm, temp. -8° C. — Jezersko 90 cm, temp. -9° C. — Slovenj Gradec 56 cm, temp. -12° C. — Celje 47 cm, temp. -8° C. — Maribor 56 cm, temp. -5° C. — Murska Sobota 35 cm, temp. -2° C. — Postojna 56 cm, temp. -10° C. — Novo mesto 22 cm, temp. -7° C.

Stanje voda 25. februarja ob 7. uri zjutraj v Sloveniji: Mura v Radgoni 129 cm (večerja 122 cm, srednji dolgoletni vodostaj 180 cm, najvišji 520 cm). Drava v Mariboru 118 cm (večerja 125 cm, srednji dolgoletni vodostaj 100, najvišji 450 cm). Sava v Radečah 56 cm (srednji dolgoletni vodostaj 80 cm, najvišji 725 cm). Savinja v Čreču 40 cm (srednji dolgoletni vodostaj 60 cm, najvišji 506 cm). Soča v Kobaridu 15 cm (večerja 10 cm, srednji dolgoletni 72 cm, najvišji 340 cm). Ljubljana na Spici 142 cm (srednji dolgoletni vodostaj 160 cm, najvišji 340 cm).

Vremenska napoved za torek: Pretežno lepo, sončno, zimsko vreme z menjajočo oblačnostjo in jutranjo meglo po kotlinah. — Temperatura brez bistvene spremembe. Prevladoval bo severni veter.

Podpolkovnik tov. Stane Bobnar, major Luka Popov in podpolkovnik Samir, trije piloti izvidniki, ki so v tveganem poletu prvi iskali stike z odrezanimi in globoko zasneženimi vasi v Zgornji Soški in Trentski dolini in domačinom iz letal odvrtili zavetje s hrano, tobakom, vžigalicami itd.

Pogoji Ali Maher paše za obnovitev pogajanj

Predlogi so sestavljeni sporazumno s predstavniki vseh političnih strank v Egiptu in Sudanu

Predsednik egiptovske vlade Ali Maher paša

Kairo, 25. febr. (UP) Predsednik egiptovske vlade Ali Maher paša je pripravil predloge za rešitev anglo-egiptovskega spora, ki jih bo stavil med pogajanja z britanskimi predstavniki konec tega tedna. Kakor se je zvedelo iz krogov, ki so blizu egiptovski vladi, imajo predlogi Maher paše naslednje tri točke:

- 1. Popoln umik britanskih čet z območja Sueškega prekopu v enem letu; 2. Združitve Sudana in Egipta

pod egiptovsko krono v triletnem predhodnem razdobju. V teh treh letih bodo Sudanci postopno prevzemali državno upravo pod nadzorstvom Združenih narodov; 3. Priprava načrta za regionalno obrambo Srednjega vzhoda v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov. Ta načrt bi zajemal vse države članice Arabske lige in sosedne države.

Predsednik egiptovske vlade Ali Maher paša je izdelal te predloge po razgovoru s predstavniki vseh političnih strank v Egiptu in Sudanu, z egiptovskimi strokovnjaki za zadeve Združenih narodov ter s funkcionarji Arabske lige.

Ali Maher paša je v razgovoru z novinarji izrazil upanje, da bodo pogajanja z Veliko Britanijo uspešna.

Perzijska nafta za Zahodno Nemčijo

Teheran, 25. febr. (AFP) Po izjavi predstavnika uprave za petletni načrt bodo ta teden na račun neke nemške trdke natovorili približno 15.000 ton perzijske nafte v vrednosti 350.000 dolarjev. Ta trdka bo v zameno dobavila vodovodne cevi. Trdijo tudi, da perzijska vlada proučuje sedaj seznanjenih izdelkov, ki bi jih lahko nabavila v zameno za dobave nafte v letni vrednosti 19,5 milijonov dolarjev.

POGAJANJA V PAN MUN JOMU

Okrog sestave nevtralne komisije za nadzorstvo nad premirjem

Delegacija OZN predlaga, naj bi vsaka stran imenovala samo dva zastopnika

Munsn, 25. febr. (Reuter). Delegacija Združenega poveljstva je na današnjem sestanku stabinh častnikov predložila nov predlog za rešitev spornega vprašanja glede udeležbe sovjetskega zastopnika pri delu nevtralne komisije za nadzorstvo nad premirjem. Po tem predlogu naj bi obe stranki imenovali samo po dva in ne po tri zastopni-

ke v komisijo. Delegacija Združenega poveljstva je izjavila, da bi glede na ta predlog zahtevala, da sodelujeta v komisiji samo zastopnik Švedske in Švice. Prvotni predlog Združenega poveljstva se je naslavljal tudi na udeležbo norveškega zastopnika. Zastopnik Združenega poveljstva so izrazili upanje, da bo severnokorejsko-kitajska delegacija, če privoli v ta predlog, odstopila od zahteve, da sovjetski zastopnik sodeluje pri delu komisije in da se bo zadovoljila z zastopnikoma Poljske in Češkoslovaške. Kitajsko-severnokorejska delegacija je sicer tudi danes ponovila svojo zahtevo, da mora biti sovjetski zastopnik sprejet za člana komisije za nadzorstvo nad premirjem, vendar za sedaj ni zavrnila novega predloga Združenega poveljstva.

V odboru za zamenjavo ujetnikov ni bil dosežen napredek. Prihodnji sestanki obeh komisij bo jutri.

Na vzhodnem in zahodnem delu korejskega bojišča se je vnel davi močan medsebojni topniški ogenj. Na vzhodnem delu bojišča je kitajsko-topništvo aktivno že več kot 24 ur. Na zahodnem in srednjem delu bojišča je prišlo do manjših napadov severnokorejskih in kitajskih oboroženih sil.

Bojna letala 5. letalskega poveljstva so razbijala davi z raketami in žigalnimi bombami sovražna topniška gnezda. Bombniki so napadli prometne zveze v zaledju kitajskih enot.

Ameriška bojna ladja »Wisconsin« je obstrlejevala postojanke na območju Konsonga. Druge ladje Združenega poveljstva so bile aktivne na ostalih odsekih zahodne obale.

Nicole je dobil strog ukor

Zeneva, 25. febr. (AFP) Pokrajniska konferenca švicarske stranke dela je razrešila svojega dosedanega predsednika Leona Nicola vseh dolžnosti v partiji in mu poslala strogo opomin. Nicole je obtožen, da se je s skupino, ki jo zbira okrog sebe, »spremenil v sovražnika partije«.

Rezolucija zahteva od Nicola, da takoj ustavi izdajanje svojega novega časopisa »Voix du travail«.

Zakon o socialnem Zavarovanju v Indiji

Bombay, 25. febr. (Indinfo). V indijski državi Kanpur bo stopil danes v veljavo prvi del zakona o socialnem zavarovanju industrijskih delavcev. Ta zakon, ki je prvi take vrste v jugovzhodni Aziji, bo veljal za sedaj za 50.000 delavcev. Do julija 1954 bo razširjen na vsi Indiji, uporabljati pa ga bodo za delavce, ki zaslužijo manj kot 400 rupij mesečno in so zaposleni v podjetjih z več kot 20 delavci.

Indijci bodo presnovali nepalsko vojsko

New Delhi, 25. febr. (Tanjug). Poselna indijska vojska misija bo na prošnjo nepalske vlade v kratkem odpotovala v Nepal, da bo reorganizirala nepalsko vojsko in uvedla sodobno vojaško vzgojo. V poslednjih mesecih so povečali efektivne nepalske vojske od 10 na 15.000 vojakov.

Odločitev o pošiljanju indijske vojske misije imajo tukaj za prizadevanje delhijske vlade, da bi v celoti podprla vlado v Nepalju pri njenih naporih za ustalev notranje in zunanje politike.

Predsednik nepalske vlade Koirala je izjavil, da bodo prve splošne volitve v Nepalju konec leta. V zvezi z nedavnim uporom v Nepalju je izjavil, da je vodja upornikov pobegnil v Tibet. Nepalska vlada pričakuje sedaj odgovor tibetanske vlade na njeno zahtevo, naj ji izroči vodjo upornikov.

V nekaj vrstah

Tel Aviv, 25. febr. (Tanjug) Izraelska vlada bo priredila letos mednarodni kongres za pušavska znanstvena raziskovanja. Kongres bo v Jehsalimu ter bo povabljenih 30 tujih znanstvenikov in izraelskih strokovnjakov, zastopnika hebrejske univerze in Weizmannovega zavoda za znanstvena raziskovanja in drugih znanstvenih ustanov.

Teheran, 25. febr. (AFP) Perzijska vlada je priznala zahodnonemško vlado. Sporočilo perzijske vlade pravi, da bo perzijsko predstavništvo pri zavezniški visoki komisiji v Nemčiji spremenjeno v poslanstvo.

New Delhi, 25. febr. (Indinfo) Informativna služba poroča, da je bila v New Delhiju podpisana pogodba o prijateljstvu in trgovini med Sirijo in Indijo. Pogodba določa poleg imenovanja diplomatskih in konzularnih zastopnikov tudi medsebojno pomoč za pospeševanje industrije in kmetijstva.

Washington, 25. febr. (UP) Po najnovejši ocenitvi ameriškega kmetijskega ministrstva znaša svetovna proizvodnja volne v tej sezoni približno 1.832.000 ton. To pomeni, da se je povečala v primeri s sezono 1950/1951, ko je znašala svetovna proizvodnja 1.804.000 ton volne.

Vatikanska križarska vojska proti italijanskemu ljudstvu

Papežev predvolilni govor — Glavni junak v vatikanskih križarskih akcijah, jezuit pater Lombardi, napada voditelje odporneškega gibanja — Italiji grozi nevarnost nove oblike fašizma: klerikalni totalitarizem

(Konec)

Toda primer Gedda je bil, kakor smo že rekli, šele prvi znak, odnosno simbolična organizacijska poteza. Politično je predvolilni boj pričel sam papež, s svojim na videz verskim govorom v nedeljo 10. februarja. Papež je v svojem govoru opozoril vernike na nevarnosti, ki groze današnjemu svetu, ter je v tej zvezi obžaloval brezbrzičnost katoličanov. Dejal je, da je treba svet obnoviti v njegovih temeljih, da milijoni in milijoni ljudi zahtevajo spremembo smeri in vidijo v cerkvi edinega pravega voditelja pri tem poslanstvu. Bistvo papeževga govora pa je bilo v njegovem zaključnem delu, ko je kardinalu Clementu Micari, generalnemu papeškemu vikarju, poveril nalogo, da prevzame vodstvo akcije za spremenjenje in odrešitev v rimski škofiji, tako da bo Rim pozvil svoje poslanstvo duhovnega vodje sveta.

Politično bistvo papeževga govora so pokazali šele uradni in poluradni komentatorji. Glasilo Katoliške akcije je v komentarju papeževga govora napisalo med drugim: »V Raksen položaj bi prišla cerkev v Rimu, svojem življenjskem središču, če bi Rim dobil župana D'Onofriovega tipa (kominformovec)«. V tem vprašanju se skrivajo bojazen Vatikanu, da bi notranji spori med raznimi strujami v krščansko-demokratski stranki oslabilili njeno moč in pripomogli kominformovcem do zmage.

Kot uradni tolmač papeževga govora se je po vatikanskem radiu oglašil znani jezuitski pridigar pater Lombardi, ki je imel važno vlogo že v preteklih predvolilnih bojih, kakor tudi v Geddovih križarskih akcijah. Pater Lombardi je govoril o »poslanstvu tretjega Rima, Rima svete cerkve, o poslanstvu ne samo za dušni temveč tudi materialni blagor«. Dejal je, da bi se morali italijanski katoliki združiti z novo zvezo, ki naj bi nastala iz spojitve zdravilnih sil krščansko-demokratske stranke s silami Katoliške akcije in »državljanskih odborov«. Namignil je celo na možnost ustanovitve »katoliške voilne fronte«, v nekoliko bolj prikriti obliki pa je dal razumeti, da bi se morali krščanski demokrati v prvi fronti združiti s fašisti. Večina italijanskih naprednih listov je tako tolmačila Lombardijev napad na socialnodemokratske poslanca prof. Calossa, ki je med volno vodil londonske radijske oddaje za Italijo (Neofašistični študentje so pred tedni dvakrat dejansko napadli prof. Calossa in ga obmetavali s črnolom, barvo in podobnimi stvarmi, ko je prišel predavati na univerzo). Turinska »La Stampa« piše, da pater Lombardi ni mogel komentirati papeževga govora odkrito spreminiti v volilni program, zato je pozval pristaje MSI z svade mecume (pojdi z menoj) preko napadov na antifašiste. »Vabilo je tolko bal jasnove, nadaljuje »La Stampa«, »ker prihaja od človeka, ki je v neki še nepozabljeni govor pred kakim letom vključil poziv, naj se sodi tistim, ki so krivi za antifašistične represalije v

zadnjih dneh vojne. V svojem sedanjem vatikanskem govoru pa je Calossa in druge, ki so se pred fašističnim preganjanjem umaknili v inozemstvo, napadel z izdajali domovine.

Papežev oovor in Lombardijev komentar sta vzbudila veliko razburjenje v italijanskih krogih, predvsem pa med istimi strankami, ki so doslej pri volitvah nastopale skupno s krščanskimi demokrati. Celotno iz vrst same krščansko-demokratske stranke so se dvignili glasovi, ki pravijo, da je med člani stranke zelo mnogo taktih, ki so iskreni zagovorniki avtonomnosti civilne oblasti in bi se ne pustili voditi za rok od cerkvenih oblastnikov.

Ce na kratko povzamemo vse komentarje, od kominformovskih do liberalnih, moramo ugotoviti, da se v analizi pomena zadnjih dogodkov v bistvu prav nič ne razlikujejo. Vsem je jasno, da namerava Vatikan glavno politično delo prenesti s krščansko-demokratske stranke na Katoliško akcijo in s tem tudi na kler, pri čemer bodo imeli važno nalogo tudi jezuiti s patrom Lombardijem na celu.

Pravijo, da bo pater Lombardi pridigal cela dva meseca. Socialni demokrati, liberalci in republikanci pa se ob prikritem vatikanskem vabljenju fašistov in blatenju odporneškega gibanja sprašujejo, ali krščansko-demokratska stranka sploh se želi zaveznitvo s tako imenovanimi laičnimi protikominformovskimi strankami. V nekaterih krogih omenjenih strank se je ob tej novi smeri klerikalne politike zopet ojačila zanišal o ustanoovitvi nekakšne zveze laičnih strank kot središča med klerikalizmom in kominformovskim totalitarizmom. Slično idejo podpira tudi »Gibanje italijanskih delavcev« (Magnani in Cuccha), ki v zadnji številki svojega glasila »Rissorgimento socialista« ugotavlja, da bi samo resnično socialistična opozicija lahko preprečila Geddove načrte, ker bi pritegnila milijone nekdanjih volivcev Irščan:to-demokratskega bloka, ki so resnični poborniki demokracije in svobode in jih na vladni blok veže samo protikominformovska opozicija. O pomenu zadnjih vatikanskih ukrepov pa piše: »Kaže, da je sedaj dejansko zastarela formula 18. aprila (zaveznitvo med krščansko-demokratsko stranko, liberalno, republikansko in socialno-demokratsko)«. »Sveta protikomunistična zveza ne bo več sestavljena na osnovi katoliške srednje, povezane z manjšimi demokratičnimi strankami, temveč jo bo predstavljal blok desnice (monarhisti, fašisti, krščanski demokrati); katera odkrito podpira klerikalni aparat. List poudarja, da je klerikalna preusmeritev na skrajno desnico posledica gospodarske krize in ugotavlja: »Kadar število brezposelnih pretorja 3 milijone, postane politična demokracija preveč nevarna za gospodujoči sloj in treba se je pripraviti za manj ali bolj prikrito diktaturo«.

V ostalem so takega mnenja tudi liberalni krogi, ki dokaj odkrito govorijo o nevarnosti posemanja Salazarevega režima v Italiji. Pri tem se oslanjajo zlasti na razlago, ki jo je dal papeževemu govoru Gedda, ko je napadal, da je treba dati katoliško lice vsemu delovanju modernega življenja: znanosti, gospodarstva, socialnim problemom, družinskemu in državnemu življenju. »Liberalni list »La Stampa« piše, da te besede odkrivajo ideal katoliškega totalitarizma.

Mnogi primerjajo sedanjí politični položaj v Italiji s položajem ob nastopu fašističnega režima, ko se je po volji papeža Pija XI. pričela likvidacija italijanske ljudske stranke, predhodnice današnje krščanske demokracije. Ze 2. oktobra 1922 je papež Pij XI. pozval vse škofe in duhovščino, naj ne sodelujejo v strankah, kar je pomenilo, naj izstopijo iz italijanske ljudske stranke. Prav tako kot sedaj, je papež tudi tedaj pričel krepitev katoliške akcije, ki po svojem organizacijskemu ustroju mnogo bolj ustreza totalitarnim idealom. Katoliška akcija je bila edina organizacija, katero je fašizem pustil pri življenju v sporazumu z Vatikanom, ki mu je z neštetimi protiuslugami poplačal to uslugo. Zato je tudi danes ta organizacija mnogo bolj prikladna za zaveznitvo s bivšimi fašisti. A. S.

V vzhodni Nemčiji bodo očistili državne urade „lenuhov in birokratov“

Komisija OZN za izvedbo svobodnih volitev v Nemčiji predlaga sestanek z zastopniki Vzhodne Nemčije

New York, 24. febr. (AFP). Komisija Združenih narodov, ki proučuje možnost za izvedbo svobodnih volitev v vsej Nemčiji, je poslala generalu Čukjovu pismo, v katerem predlaga za 17. marca sestanek z zastopniki Vzhodne Nemčije in vzhodnega Berlina. Hkrati prosí, naj bi bila komisiji sporočena imena zastopnikov vzhodnega Berlina, brž ko bodo imenovani. Centralni komite enotne socialistične stranke Vzhodne Nemčije je naročil svojemu generalnemu tajniku Walterju Ulbrichtu, naj vsa ministrstva in druge državne urade očisti »lenuhov in birokratov«. Ta »čistka« bo v kratkem času izvedena. Lanska »čistka« je trajala 7 mesecev.

Prva žrtev te najnovejše »čistke« je dosedajni predsednik Saške Ernest Lochagen, ki so ga izkličili iz stranke in odstavili.

Poljski diplomat odklonil vrnitev v Varšavo

Kairo, 25. febr. (AFP) Trgovski svetnik poljskega poslanstva v Kairu David Halberstadt je danes odklonil vrnitev v Varšavo. Odpotoval je v London, kjer bo prosil za zavetišče kot politični begunec.

Halberstadt je drugi poljski diplomatki zastopnik v Kairu, ki je v zadnjem času prosil za zavetišče. Pred nekaj tedni je to storil tajnik poslanstva.

Izvoz strateškega gradiva v ZSSR omejen

Washington, 24. febr. (Tanjug) Enajst vzhodnih držav — ZDA, Belgija, Danska, Francija, Velika Britanija, Italija, Luksemburg, Norveška, Portugalska, Zahodna Nemčija in Nizozemska se je sporazumelo, da bodo omejile izvoz strateškega gradiva v vzhodnoevropske države in v ta namen ustanovile posebno nadzorstvo.

Člani kongresa ZDA trdijo, da so nekateri evropske države kupovale strateško gradivo v ZDA in ga nato prepredajale vzhodnoevropskim državam. Kongres je sprejel zakon, po katerem bo ustanovljena ameriška pomoč sleherni državi, ki bi pošiljala strateško gradivo vzhodnoevropskim državam.

Posojilo Mednarodne banke Indiji

Bombay, 25. febr. (Indinfo). Predsednik Mednarodne banke Eugene Black je dejal, da bodo tehnični izvedenci banke v kratkem obiskali Indijo in podrobno proučili nekatero načrte za njen razvoj. Black je dodal, da je zadovoljen z načinom, kako je Indija uporabila dosedanje pomoč banke. Black bo pripravil banki, naj da Indiji še nova posojila, da bo lahko uresničila svoj petletni načrt.

„Pregled evropskega gospodarstva v l. 1951“

Gospodarska komisija za Evropo, ki je bila ustanovljena pri Združenih narodih in ima svoj sedež v Zenevi, izdaja stalna poročila o evropskem gospodarstvu (Economic bulletin for Europe), poleg tega pa še vsako leto posebno pregled evropskega gospodarstva (Economic survey of Europe). Tek gospodarski pregled za l. 1951 je bil objavljen že dni v dveh zvezkih, od katerih obseg prví poročila o evropskem gospodarstvu v l. 1951, drugi pa statistične tabele k tem poročilom. (Zaradi priprave na sedmo zasedanje komisije ki se bo začelo 3. marca v Zenevi, pa je tajništvo komisije razposlalo posameznim vladam — člani komisije posebno izdajo gospodarskega pregleda že pred enim mesecem.)

Ti vsakoletni Pregledi evropskega gospodarstva, opremljeni in podkrepjeni z bogatimi statističnimi materiali, ki ga lahko zbere samo tako mednarodna uradna ustanova, postajajo najbolj zanesljivi in najbolj poučen vir za proučevanje in presojanje gospodarskega položaja in razvoja v povojni Evropi.

Letošnji Pregled (za l. 1951) ima šest poglavij. Prvo poglavje obravnava zlasti razvoj mednarodne trgovine v letu 1951, delovno silo, štetilniški sektorji in gibanje cen v mednarodni trgovini. Drugo poglavje govori o industrijski in poljedeljski produkciji v Evropi v letu 1951; preskrba s kmetijskimi pridelki, politika cen

generalnega štaba češkoslovaške vojske general Jaroslav Prohaska izključen iz Komunistične partije in zaprt, češ da je sodeloval pri poskusu strmoglavjenja sedanjega češkoslovaškega režima. Tudi dva njegova prednika na tem mestu sta izginila na isti način, kdo pa bo njegov naslednik, še ni znano.

New Delhi, 24. febr. (Tanjug). Vlada ljudske republike Kitajske je sporočila indijskemu zastopniku v Pekingu svoje obžalovanje, ker ne more letos dobaviti Indiji pol milijona ton riža. Za to količino je delhijska vlada prosila pred tremi tedni, sklicujoč se na uradno kitajsko ponudbo konec leta 1951, da je pripravljena dobaviti žito in riž za omiljenje indijskih težav v prehrani. Po uradnih podatkih pa znaša ta primanjkljaj 6 do 7 milijonov ton riža in žita.

Če želite biti sproti obveščeni o vseh najnovejših in najzanimivejših zunanje-političnih, gospodarskih in športnih dogodkih, zraven pa še brati vrsto zanimivosti iz življenja doma in po svetu, se čim hitreje naročite na ponedeljsko izdajo »Slovenskega poročevalca«.

želah, učinek gospodarskih ukrepov v posameznih državah, inflacijske sile v vzhodni Evropi, gibanje cen in dohodkov in stvarnih mednarodnih poraba dobrin v letu 1951, napredovanje v tvorbi kapitala.

Peto poglavje nas seznanja z gospodarskim razvojem v Sovjetski zvezi in sesto s problemom prenoga v Evropi.

Ker ima tole poročilo namen, samo opozoriti na to dragoceno publikacijo tiste, ki se bodisi praktično ali teoretično ukvarjajo z gospodarstvom, se ne moremo bolj nadrobno spustiti v vsebino. Koristno bi pa bilo, da bi morbiti kakšen naš strokovni časopis tak bolj družbeno politično, zato se želimo med zahodne države, tudi Finska, Grčija in Turčija, med vzhodne države pa Sovjetska zveza, Poljska, Češkoslovaška, Vzhodna Nemčija, Madžarska, Romunija, Bolgarska in — Jugoslavija. Tako nastopa naša država povod v Pregledu v skupini kominformovskih držav.

No, pa tega Pregledu ne moremo zameriti, ker ni mogoče zahtevati, da bi ravno Jugoslavijo obravnaval kot posebno skupino, ki ne spada na na

OB REHABILITACIJI PROSLULEGA VOJNEGA ZLOČINCA GAMBARE IN DRUGIH

... Gospod predsednik, kako boste pa nas rehabilitirali?

vzhod ne na zahod, čeprav po mednarodnih gospodarskih zvezah danes gotovo spadamo v sklop zahodnih držav, ker z vzhodnimi zaradi gospodarske blokade tako nimamo nobenih stikov. Bolj je čudno, da ima Pregled za našo državo tako borne podatke.

Tako izvemio iz statističnih razpredelnic, da smo zredili l. 1950 99% govejve živine in 104% prašičev, l. 1951 pa 90% govedov in 95% prašičev v primeri z letom 1949; da smo pridelali l. 1950 59% krmskega žita in 50% krompirja, l. 1951 pa 67% krmskega žita in 53% krompirja. V primeri z letom 1949. Mleka smo pridelali v letnem letu 1950-51 — 2,060 tisoč ton, kar je 87% prejšnjega leta. Naš izvoz v 18 zahodnih držav je znašal v prvih devetih mesecih 1950 — 104 milijone dolarjev, uvoz iz istih držav pa 114 milijonov v letu 1951 pa v istem času izvoz 109 in uvoz 155 milijonov dolarjev. Indeks naše industrijske produkcije (če vzamemo za podlago leto 1938 = 100) je znašal leta 1948 273, l. 1949 319 in l. 1950 338. Če pa vzamemo za podlago 1948. leto = 100, je znašala indutrijska produkcija v prvem četrtletju 1950. leta 116, v drugem četrtletju 124, v tretjem 121 in v četrtem 135 v prvem četrtletju 1951 130, v drugem 126 in v tretjem 127. Indeks naše kmetijske produkcije je znašal glede na povprečje 1934—1938 = 100, v četvenem letu 1947/48 79, v četvenem letu 1949/50 pa 96. Kmetijska produkcija l. 1950 je bila 72% od produkcije l. 1949. Krusnega žita smo pridelali v letih 1934—1938 povprečno 2,663 tisoč ton, l. 1950-51 2,050 tisoč ton, l. 1951/52 2,550 tisoč ton; krmskega žita v letih

1934—1938 povprečno 5,432 tisoč ton, l. 1950-51 2,670 tisoč ton, l. 1951/52 3,003 tisoč ton; krompirja v letih 1934—1938 povprečno 1,468 tisoč ton, l. 1950-51 1,020 tisoč ton, l. 1951/52 1,700 tisoč ton; sladkorne pese v letih 1934—1938 povprečno 509 tisoč ton, l. 1950-51 850 tisoč ton, l. 1951/52 pa 149% produkcije prejšnjega leta. Govejve živine smo imeli l. 1948-49 5,264 tisoč glav, l. 1950 5,236 tisoč glav in l. 1951 4,720 tisoč glav; prašičev pa l. 1949 4,127 tisoč, l. 1950 4,287 tisoč in l. 1951 3,910 tisoč.

Poleg teh podatkov iz statističnih razpredelnic izvemio še iz poročila samega, da znaša primanjkljaj naše plačilne bilance nekako 5% narodnega dohodka in da smo dobili kot pomoč iz tujih držav l. 1950 110 milijonov dolarjev in l. 1951 186 milijonov. Ta pa bo deloma prenešen v leto 1952.

To je približno vse, kar pove Pregled o Jugoslaviji. Postaviti se moramo sicer na stališče celotnega gospodarstva Evrope in zato ne smemo pričakovati, da bo vsaka stran Predseda govorila tudi o Jugoslaviji in vsaka statistična razpredelnica upoštevala tudi našo državo. Ne moremo pa razumeti, zakaj Pregled posveča nepriemerne več pozornosti na primer Češkoslovaška in Madžarska, ko gotovo gospodarstvo teh dveh držav za celotno Evropo ni bolj pomembno kot naše in najbrž statističnih podatkov iz Jugoslavije ni težje dobiti kot iz teh dveh držav.

Sestava voznega reda za izboljšanje zvez na Jadranu

Včeraj se je pričela v Splitu konferenca, ki ima nalogo izdelati nov vozni red za paroplovbo na Jadranu. Konferenca se udeležujejo predstavniki Jadranske plovnice, Turistične zveze Jugoslavije, zastopniki Putnika iz Beograda, Zagreba, Splita, Reke, in Dubrovnika, predstavniki pomorskih oblasti in paroplovnih podjetij. Navzoči so tudi zastopniki Glavne direkcije pošte in državnih železnic ter predstavniki MLO Dubrovnika, Splita in drugih jadranskih mest. Konferenco je začel direktor Jadranske plovnice Božo Smolakra ter naglasil, da je naloga konference doleteti najprimernejši vozni red, obravnavati razna komercialna vprašanja, vprašanja pomorskega prometa in vprašanja turizma. Sprejet je bil predvsem načelni sklep, da se vozni red ladij vskladi z voznim redom železnic, avtobusov in letalskega prometa. Z vključitvijo novih plovnih objektov se bo obmorski promet čim bolj pospešil in bodo tako vzpostavljene čim boljše zveze z vsemi turističnimi centri od Istre do Ulcinja. Konferenca se nadaljuje svoje delo.

SKLEPI PLENUMA GLAVNE ZADRUŽNE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Splošno kmetijsko zadrugo razvijajmo kot enotno združeno organizacijo na vasi

Plenum Glavne zadrugne zveze FLR je v soboto končal delo. Na koncu je sprejel sklepe o nalogah zadrugne gibanja. V teh sklepih je med drugim rečeno:

Zaradi pospeševanja splošnih kmetijskih zadrug, ki so osnovna in po vlogi v socialistični preobrazbi vasi najpomembnejša oblika, je v prvi vrsti potrebno, da splošne kmetijske zadruge povečujejo sredstva za kmetijsko proizvodnjo, posebno s pridobivanjem posesti nad zemljo, zacementi s prostovoljnimi vnašanjem zemlje s strani državnih, prevzemanjem zemlje od državnega sklada, z darili, z zakupi do n. kupov zemlje in ustanavljanja živinorejskih farm, sadovnjakov, vinogradov, drevesnic in trsnic itd. Mnogo več pozornosti nego doslej je treba posvetiti organiziranju in pospeševanju obratov za predelovanje kmetijskih pridelkov kakor so mlekarne, sadne sušilnice, kleti itd.

Splošno kmetijsko zadrugo je treba pospeševati kot enotno združeno organizacijo na vasi, v kateri sodelujejo tudi člani kmečkih delovnih zadrug kakor tudi člani obstoječih specializiranih kmetijskih zadrug. V okviru splošne kmetijske zadruge je treba pospeševati po posebnih odsekih posamezne panoge kmetijske proizvodnje, pri tem zbirati zadrugnike, ki se zani. majo za določeno panogo, pa praviloma: ne ustanavljati posebnih vinogradniških, čebelarških in podobnih kmetijskih zadrug izven okvira splošne kmetijske zadruge. Posamezni odseki splošne kmetijske zadruge naj delajo v načelu po posebnem gospodarskem računu in se lahko, kolikor je to potrebno, navpično povežejo v odseke pri okrajnih zvezah kmetijskih zadrug za določene panoge dejavnosti. Odbori za družnikov, ki vodijo delo odsekov, na sodelujejo v razdeljevanju akumulacije določene panoge in pri uporabi sredstev, ki jih jim zadruga dajo na razpolago.

Zaradi pospeševanja splošne kmetijske zadruge kot celotne gospodarske organizacije je treba doseči napredek tudi v zadrugni trgovini in odkupu kmetijskih pridelkov od zadrugnikov ne odprt račun. Pri tem se je treba boriti proti nezakonitim pojavom oviranja zadrugne trgovine in samovoljni posameznih državnih trgovskih podjetij ter organov, kar pomeni pачenje linije na se gospodarske politike. Hkrati se na zadrugne organizacije borijo proti vsem pojavom spekulacije.

Zaradi nadaljnega urejanja materialnega in finančnega stanja ter za radi pravilnejšega poslovanja splošnih kmetijskih zadrug se postavljajo naslednje naloge:

kjer koli je potrebno, naj se v splošnih kmetijskih zadrugah postavijo poslovdne-upravniški;

povečati je treba lastna sredstva za delo in poslovanje splošnih kmetijskih zadrug, zagotoviti vplačilo deleža, in to za glavarja ali enega izmed članov gospodarsva najmanj 1000 din, za dru-

ge člane gospodarstva pa po sklepu zadrugnih skupščin, najmanj pa četirino;

Hkrati z borbo za povečanje in vplačilo vpisanih deležev je treba z vsemi sredstvi krepiti lastna denarna sredstva za delo zadrug. Boriti se je treba proti mišljenju, da morajo zadruge delati izključno z državnimi krediti;

lotiti se je treba ustanavljanja zadrugnih hranilnic za štednjo in kreditna vasi in okrepiti borbo za povečanje varčevanja;

obstoječe hranilno-kreditne odseke je treba reorganizirati v zadrugne hranilnice.

Ustanavljanje novih in povečanje obstoječih kmečkih delovnih zadrug je najozkeje povezano z odpravljanjem dosedanjih slabosti v delovni organizaciji in v načinu poslovanja delovnih zadrug, s političnim delom in z borbo proti sovražnim elementom v zadrugah in izven njih. Vsako umetno forsiranje razširitve kmečkih delovnih zadrug z upravnimi ukrepi lahko privede do negativnih posledic.

Pri krepitvi in uvrstitvi kmečkih delovnih zadrug je treba posebno pozornost posvetiti določanju višine zadrugne akumulacije in skladov, pri čemer naj sodelujejo najširše vrste zadrugnikov. Pri tem naj se računa z zagotovitvijo ustrežajočega življenjskega standarda zadrugnikov in z nadaljnjim napredkom zadrug. Se naprej je je treba truditi za uvedbo nove delovne organizacije in poslovanja po gospodarskem računu v kmečkih delovnih zadrugah.

Pri uvajanju nove delovne organizacije in novega načina poslovanja je

treba v kmečkih delovnih zadrugah zaposliti razen strokovnih kadrov tudi najširši krog zadrugnikov, kar bo prispevalo k elastičnejšemu izvajanju te naloge, bogatilo oblike in bo hkrati bolj proti birokratičnim tendencam, ki so se pojavile v nekaterih zadrugah.

Zadrugne organizacije naj se lotijo konkretnega dela v zvezi z reorganizacijo kmečkih delovnih zadrug. Ko razbijajo sektarstvo so zadrugne organizacije dolžne, da temeljito proučijo gospodarsko stanje vseh zadrug, ugotovijo sredstva, ki naj se nadalje ostanejo v skupni posesti, uvedejo novo organizacijo dela in poslovanja na n. celu donosnosti. Reorganizacijo pasivnih kmečkih delovnih zadrug je treba povezati s hkratno krepitvijo splošne kmetijske zadruge na tem področju.

Sklepi nato predlagajo ukinitve uredb o ustanovitvi fondov za mehanizacijo in investicijsko graditve zadrugne kmetijstva ter ukinitve glavnih direktij zadrugnega kmetijstva pri ljudskih republikah. Vse njihove pristojnosti naj bi prešle na republiške glavne zveze kmetijskih zadrug. Okrajne zveze kmetijskih zadrug bi bilo treba pri merno reorganizirati. Pri celoviti reorganizaciji kmetijskih zadrug naj bi se organizirala močna revizijska služba, ki bi revidirala okrajne zveze kmetijskih zadrug in zvezna podjetja, kakor tudi opravljala superrevizijo pri kmetijskih zadrugah. Za to službo bo treba dobiti čim več revizorjev, ki so jih prevzele druge ustanove, a so že prej delali v zadrugnih organizacijah. Praznino ki bi se ostala, naj bi napolnili kadri izobraženi s posebnimi revizijskimi tečaji.

Kmetijska zadruga v Št. Jerneju je končala lansko poslovanje s prebitkom

Med najmočnejše splošne kmetijske zadruge v novomeškem okraju spada kmetijska zadruga v Št. Jerneju. Je v središču močnega gospodarskega področja in šteje 570 članov. Ima trgovinski, sadjarski, strojni, obrtni in kreditni odsek ter dobro razvito ekonomijo. Pod obrtni odsek spadata šiviljska delavnica in opekarna, v zadnjem času pa so jima pridružili še pekarno. Kmetijska zadruga ima tudi mlino.

Letni promet v trgovini je znašal nad 20 milijonov din. Samo zdravilnih zelišč in kmečkih pridelkov je zadruga odkupila za 3.300.000 din v enem letu. Navzlic tolikšnemu prometu pa izkazuje trgovina je 350.000 din čistega dobička, sama ekonomija pa skoraj 600.000 din. Ostali odseki, razen opekarske, strojne in sadjarske odseka izkazuje majhno izgubo. Kreditni odsek je imel skozi vse leto nekaj nad 600.000 din vplačil. Nereseno je vprašanje bivšega lesnega odseka, ki izkazuje izgubo.

Člani so na občnem zboru zahtevali, naj se ta zadeva razišče in naj krivici plačajo nastalo škodo, oziroma izgubo.

Na občnem zboru so člani razpravljali tudi o zvišanju zadrugnega deleža. Sklenili so zvišati zadrugni delež, in sicer bo ta znašal letos za kmete z nad 50 ari zemlje 500 din in za ostale 200 din z deseterkratnim jamstvom. Hkrati so sprejeli sklep, da vsak uslužbenec v zadrugi jamči za pošteno poslovanje z deseterkratno vrednostjo mesečne plače. Uslužbenec brez lastnega premoženja bodo vsak mesec odrgali kot jamstvo 10 odstotkov prejemkov in jih vpisovali kot vloga na njihov račun pri zadrugi. Novo izvoljeni upravni odbor so pooblastili, da se lahko zadolži za obratni kredit do 5 milijonov in za investicijski kredit do enega milijona din. Sklenili so tudi, da kupi zadruga še letos mlatnilnico, slamožirnico in po možnosti tudi kosilni stroj. Kmetje so se prepričali, da jim stroji veliko koristijo. Izredno velika udeležba članov na občnem zboru je dokaz, da so tudi kmetje v šentjernejski dolini začeli spoznavati koristi, ki jim jih nudi njihova zadruga.

—(r)—

Združili so se in zvišali delež

Te dni sta imeli svoj letni občni zbor tudi kmetijski zadrugi v Turškem vrhu in v Zavrču. Zadrugniki so sklenili, naj se obe zadrugi združita, da bo bodoče delovanje zadruge uspešnejše in aktivnejše. Obe zadrugi sta namreč lansko leto končali z dobičkom, imata pa poplačati izgube iz prejšnjih let.

Da bo mogla nova zadruga finančno bolje poslovati, so zadrugniki sklenili povišati deleže, ki so doslej znašali po 150 din, na 1000 dinarjev. Zadrugniki so hkrati privolili, da sme upravni odbor najeti do dva in pol milijona kredita za obratovanje.

Borci JLA pomagajo prebitati velik plaz, ki se je vsul na cesto med Tolminom in Kobaridom pod vasjo Kamen.

Za nadaljnji razvoj in poglobitev ljudsko-prosvetnega dela v Ljubljani

V nedeljo, dne 24. februarja, je bila v Ljubljani letna skupščina Mestnega odbora ljudske prosvete za mesto Ljubljana. Skupščine so se udeležili Vlado Krivic, sekretar Mestnega odbora KPS in predsednik Mestnega odbora OF, Franc Kimovec - Ziga, podpredsednik Ljudske prosvete Slovenije, Uroš Kraigher, podpredsednik Ljudske prosvete Slovenije in Janko Liska, sekretar LPS, nadalje Ada Klanjšek, sekretar Mestnega odbora OF, Dusan Bole, direktor partijske šole pri CK KPS, Polde Maček, predsednik Mestnega odbora Zveze borcev, Josip Ribičič, predsednik Mestnega pionirskega sveta, Stane Melihar, predsednik Centralne ljudske univerze, Julči Resnik, predstavnica Mestnega odbora AFZ, Slavko Krušnik, član Mestnega odbora LMS; na skupščini so bili tudi številni zastopniki vseh ljubljanskih kulturno-umetniških društev, zastopnik Društva esperantistov, Glasbene matice, Telesno vzgojnega društva »Partizane«, zastopniki mestnih javnih knjižnic in še nekaterih drugih kulturnih ustanov.

V delovno predsedstvo so bili izvoljeni naslednji tovariši: Mile Klopčič, Jakob Izop in Ivan Toporiš.

O delu ljudske prosvete v Ljubljani je poročal Zvone Miklavčič, predsednik Mestnega odbora Ljudske prosvete. Iz tega obširnega in izčrpnega poročila povzemamo nekaj najvažnejših ugotovitev. V Ljubljani je danes 29 delujočih gledaliških skupin in lutkovnih odrov, 9 plesnih skupin, 34 pevskih zborov, 13 godb in orkestrrov, 20 literarnih, likovnih in podobnih krožkov. Poleg teh imamo v Ljubljani še več tamburških, harmonikarskih zborov in podobnih skupin. V vseh teh društvih in skupinah deluje 5500 članov, tem ob strani pa še 6000 podpornih članov. Skupno je v Ljubljani trenutno 31 kulturno-prosvetnih društev, največ v središču mesta, najmanj pa na Viču in v Mostah.

Nekatera društva so dosegla v dosedanem delu prav lepe uspehe. Vendar pa je tudi mnogo pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti in začeti z delom tako, da bo ljudsko-prosvetna dejavnost zajela čim več ljudi, predvsem pa delavstva in delavske mladine. To zahteva vse bolj industrijski značaj našega mesta.

Med primeri, kako se v ljudsko-prosvetnem udejstvovanju ne sme delati, je referent omenil na prvem mestu društvo v »Litostroju«, ki šteje komaj 78 članov, kar je za tako ogromno podjetje vsekakor dosti premajhna številka. To društvo je imelo do novembra lani le tri samostojne prireditve, dve gostovanji in dve predavanji. Krivda za tak slab uspeh je tudi v tem, da ima društvo na razpolago le majhen prostor in da mu vrsta ljudi v podjetju, ki bi po svojih možnostih lahko sodelovala pri ljudsko-prosvetnem delu, ni nudila nobene pomoči.

Za primer napakega dela je gov. Miklavčič omenil še dva primera. Primer društva »Ivan Cankar« v Mostah in primer društva »Fran Levstika na Viču. Prvo društvo so zaradi čisto osebnih ambicij in popolnoma napačnega pojmovanja pravega namena ljudsko-prosvetnih društev spremenili v gledališče, ki je že s prvo predstavo doživelo neuspeh. Društvo ni znalo tudi pritegniti delavstva, ki bi moralo biti prav v Mostah glavni činitelj in usmerjevalec vsega ljudsko-prosvetnega udejstvovanja. Društvo »Fran Levstika na Viču se kljub do-

nov, tem ob strani pa še 6000 podpornih članov. Skupno je v Ljubljani trenutno 31 kulturno-prosvetnih društev, največ v središču mesta, najmanj pa na Viču in v Mostah.

Nekatera društva so dosegla v dosedanem delu prav lepe uspehe. Vendar pa je tudi mnogo pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti in začeti z delom tako, da bo ljudsko-prosvetna dejavnost zajela čim več ljudi, predvsem pa delavstva in delavske mladine. To zahteva vse bolj industrijski značaj našega mesta.

Med primeri, kako se v ljudsko-prosvetnem udejstvovanju ne sme delati, je referent omenil na prvem mestu društvo v »Litostroju«, ki šteje komaj 78 članov, kar je za tako ogromno podjetje vsekakor dosti premajhna številka. To društvo je imelo do novembra lani le tri samostojne prireditve, dve gostovanji in dve predavanji. Krivda za tak slab uspeh je tudi v tem, da ima društvo na razpolago le majhen prostor in da mu vrsta ljudi v podjetju, ki bi po svojih možnostih lahko sodelovala pri ljudsko-prosvetnem delu, ni nudila nobene pomoči.

Za primer napakega dela je gov. Miklavčič omenil še dva primera. Primer društva »Ivan Cankar« v Mostah in primer društva »Fran Levstika na Viču. Prvo društvo so zaradi čisto osebnih ambicij in popolnoma napačnega pojmovanja pravega namena ljudsko-prosvetnih društev spremenili v gledališče, ki je že s prvo predstavo doživelo neuspeh. Društvo ni znalo tudi pritegniti delavstva, ki bi moralo biti prav v Mostah glavni činitelj in usmerjevalec vsega ljudsko-prosvetnega udejstvovanja. Društvo »Fran Levstika na Viču se kljub do-

breemu odru in dvorani ni znalo pravilno uveljaviti. Pod nazadnjaškimi vplivi župnišča je sprejelo v program dela, ki so našemu delovnemu človeku tuja in nepotrebna. Vse to dokazuje, da je potrebno delo naših ljudsko-prosvetnih društev preusmeriti s tem, da pride vanje čim več delavstva, čim več delavske mladine. Samo tako bodo ta društva služila svojemu prvemu cilju — vzgoji našega delovnega človeka v zavednega borca za socializem.

Tov. Miklavčič je v nadaljnjih izjavah govoril še o neki pomanjkljivosti. To je nezadostno sodelovanje strokovno usposobljenih ljudi, ki bi morali nesebično in poizrtvalno pomagati društvom pri dvigavanju njihove organizacijske in zlasti vsebinske ravni. Premajhno pomoč je ljudsko-prosvetnim društvom nudil tudi Mestni odbor LP.

Na kraju svojega referata je gov. Miklavčič spregovoril še o knjižnicah in o Ljudski univerzi. V Ljubljani imamo 12 knjižnic, v katerih je 173.754 knjig. Največji sta Mestna ljudska knjižnica in Delavska knjižnica. Ti dve imata večino teh knjig. Ostalim, manjšim knjižnicam bo treba nuditi pomoč, da si bodo lahko nabavile več knjig in s tem pritegnile tudi večje število obiskovalcev. Prav tako je treba resiti tudi vprašanje čitalnic.

Po poročilu tov. Miklavčiča se je razvila živahna diskusija. K diskusiji se je prijavil tudi tov. Vlado Krivic, ki je podčrtal nekaj najvažnejših momentov pri nadaljnjem razvoju in poglobitvi dela naše ljudske prosvete. Predvsem je poudaril dejstvo, da moramo storiti vse napore, da se bo delo ljudsko-prosvetnih društev dvigalo z isto nagljo, kot se dviga naše gospodarstvo. Ta rast ljudske prosvete je odločilen in nujen činitelj pri razvoju naše revolucije. Osnovno vprašanje tega dela je v idejnosti, zakaj naša društva ne preživljajo danes ekonomske krize, kot lahko večkrat slišimo, ta kriza korenini v šibki idejni poglobljenosti. Vse to pa ima svoj vzrok tudi v tem, da so se naše politične organizacije premalo brigale za razvoj kulturnih društev, ker so vse svoje sile usmerjale v reševanje gospodarskih nalog, v graditev socialističnega gospodarstva. Odslej naprej bo treba delu ljudsko-prosvetnih društev posvetiti vso pozornost. V zvezi s poglobljanjem socialistične demokracije je prišlo do nekaterih primerov, ki jasno kažejo, kako so našemu razvoju tuji elementi skušali to demokratizacijo izrabljati v svoje namene. — Da bomo vse to dosegli, da bomo dvignili raven naših ljudsko-prosvetnih društev in da bomo odstranili iz njih vse tisto, kar namerava ovirati naš razvoj, vse tisto, kar nam je tuje in sovražno, je nujno — ponavljamo —, da pritegnemo v vsa ta društva čim večje število delavstva, ker le tako bo v njihovem delu več ljubezni, več poizrtvalnosti in več socialistične vesti. Ti uspehi so že razvidni v delu tistih društev, ki so to že storili.

Nato sta bila izvoljena nov upravni in nadzorni odbor. V obdobjih so naslednji tovariši: Mile Klopčič, Dusan Bole, Zvone Miklavčič, Hela Skulj, Matevž Hacc, Miro Ravber, Josip Ribičič, Jakob Bazelj, Janez Benedičič, Maks Černec, Polde Dežman, Franc Drogenik, Jože Gabrovšek, Radovan Gobec, Jakob Izop, Stane Markič, Andrej Perko, Franc Povh, Bogo Pregelj, Vincenc Šebenič, Viktor Senica, Ivan Toporiš, Janez Vrhunc; dalje Lovro Omahen, Viktor Ambrož, Miran Petrovič, Ivan Ribič in Vlado Rape.

Naši vojaki prebitajo cesto med Tolminom in Kobaridom

Pripadniki Ljudske milice čistijo cesto med Tolminom in Kobaridom

Divjad v stiski

Izredne množice snega v letošnji zimi niso prizadele samo ljudi, ampak tudi divjad. Marsikdo vprašuje, kaj delajo srne in zajci, kako je s prepelicami in fazani v tem velikem snegu. S čim se hranijo? Kako se varujejo pred mrazom? Kako naj tem živalim pomagamo?

Na ta vprašanja bi radi odgovorili, hkrati pa ob poročili, ki jih dobivamo iz raznih krajev. opozorili na velike težave, ki jih divjad v tem času mora prenesti.

Izredno visok sneg je velika nevarnost za divjad, ki je navajena na rastlinsko prehrano. Zato ni dovolj, če vprašujemo, kako prestaja divjad visoki sneg in mraz, kaj je s srnjadjo, divjimi kozli, jeleni, kako bodo preživeli zimo jerebice in fazani. Nemovalo je primerov, ko podivjani smučarji tako utrudijo divjad, da pogine, namesto da bi ji pomagali napraviti gaz do gozda in do hrane. Pomanjkanje hrane je pristilo na tisoče srnjadi, da se je zatekla v bližino hiš, ker je ni dobila več v gozdovih.

Tako nam poročajo z vseh strani, koliko srnjadi se je zateklo na kmetije, ki so blizu gozdov, lovci poročajo, kako volkovi, lisice in psi uničujejo srnjad in zaskrbljeno vprašujejo, kako bo z našo divjadjo, če ji ne bomo pomagali, kolikor je v naši moči. Že nekajkrat smo pisali, kako je treba postopati s srnjadjo, ki se zateče na kmetije, da je ne smemo zapirati v tople hleve, ampak na skednje, v odprte ograde, kako jo hraniti, da ne pogine itd.

vaja, da so ljudje iz privatnih lovišč in državnih lovišč resili okrog tisoč srn ter vse prenesli na ramah v vasi ter jih dali na skednje, ker ne morejo prenašati hlevske vročine. Samo lovska družina »Stole« Zirovnica—Bled ima 112 ujetih srn, Jelenice pa 105 živih od 120 ujetih. Če je divjačina začela poginjati, je okrajna lovska zveza izdala odlok, da vsa srnjad odnese nazaj v gozdove. V gozdovih bodo uredili prostor, ga ogradili za divjačino ter ji prinašali hrane.

Drago Kajfež s Hriva v Loškem potoku nam je pisal sledeče: »Lovska družina v Loškem potoku je organizirala preteklo nedeljo množični smučarski pohod po gozdovih z namenom, da bi naredili gazi za srnjad. Sodelovala je tudi mladina predvojaške vzgoje. Vsako skupino je vodil lovec. Vsi so bili zelo poizrtvalni in so se povzpeli tudi po najvišjih hribovih, čeprav je bila noč in visokem snegu zelo težavna. Naša skupina je našla na volčjo sled in na njej kmalu našla ostanke raztrgane srne, kmalu za tem pa spet ostanke druge. Hiteli smo naprej, da bi morda le izsledili volkove in se razdelili v posamezne manjše skupine. Naša skupina je kmalu našla novo morišče, kjer so volkovi raztrgali srno in košuto. Ko smo prišli na košenino, smo zagledali dva volka, ki sta hitela v grmovje. Ker sta bila za strel predaleč, smo se spustili za njima, a ju zaradi izbrčnosti nismo mogli do slediti. Lovci iz druge skupine je prav tako našel več sledov umorjene srnjadi, med njimi mrtvega srnjaka, kateremu sta volkova požrla samo drobovje.

Ostale skupine so ujele nekaj onemoglih srn, jih odnesle v vasi, kjer skrbje zanje.

Dopisnik iz Preddvora nam poroča, kako tamkaj skrbje za srnjad, ki se je zatekla v vasi. Mladinci-smučarji iz mladinskega doma Bosna in Hercegovina dostavljajo pod vodstvom lovcev v gozdove seno za prehrano divjadi, prav tako pridno sodelujejo gimnazijci iz Preddvora in Cerklji. Ob sodno in prezir pa zaslužita Viktor Ajdovec in Jernej Stern, oba iz Smartnega pri Cerkljah, ki so ju zaslužili, da sta zaklala srno.

Na Goriškem se je divjačina umaknila pred hudo zimo na sončne obronke Vipavske in v Furlanijo. Petindvaj-

Lisica na sledi za ranjeno srno

set stalnih krmišč in 24 solnic, ki so jih goriške lovske družine postavile v hribovitih predelih nad 2 metra visoko že pred prvim snegom, je svedni sneg popolnoma zametel. Sestradena in zbegana divjad se je umaknila na obronke Vipavske doline. Tako so opazili na sončnih obronkih Nanosa okoli 250 srn, ki se držijo v čredah 40 do 50 skupaj. Jeleni pa so pribražali celo do Gradišča pri Vipavi. Večje črede srn so dobile zatočišče tudi na sončnih obronkih Cavnja. Divji prašiči so se umaknili v okolico Dorn-

berga, na Fajtov hrib in na Goriški Kras. Jerebice z goriških Brd so se spreletele v Furlanijo, fazane pa domačini krmijo s koruzo in pšenico, del fazanov pa se je tudi preselil v Furlanijo. Bolj kritičen je položaj v lovskem okolju Cepovana. Srne so tod prišle do vasi. Nekaj so jih lovci polovili in jih krmijo doma. Krmo ostalim čredam nosijo na smučeh in jo povezano v žični mreži obešajo na drevesa. Nekateri tudi premalo pazijo na svoje pse, ki preganjajo zbegano divjad. Lovci Jože Krivec je šel z lovskim psom v sosednjo vas po opravkih. Spotoma je pes spodil srno in jo zadavil, ker si ni mogla pomagati v globokem snegu. Stisko divjadi so začeli izkoriščati tudi divji lovci za svoj mrharski plen. Tako je pred dnevi padlo v okolici Vitovlje—Krnice kakih 30 strelcv iz mavzerice. Sami lovci in lovski čuvaji na smučeh čuvajo lovišča in divjad. Za zasačenega divjega lovca pa ne bo milosti.

August Ulaga, tajnik lovske družine Sv. Jurij ob Taboru nam piše, kako je v njihovem lovskem okolju prav tako ogrožena divjad. V Savinjski dolini delajo veliko škodo psivoljaki, ki se potepajo in neusmiljeno koljejo obnemoglo divjad. Ker psi delajo veliko škodo, predlaga, naj bi vsaj za mesec dni razglasili strog pasji kontumac in naj bi bili vsi psi na verigi. Lovci pa naj bi strogo nadzorovali kontumac in ubili vsakega psa, ki preganja divjad.

Kar smo navedli, je komaj del tiske, ki jo v visokem snegu preživlja naša divjad in je že sedaj ogromna škoda. Zadržita divjadi je zato naloga nas vseh, predvsem pa lovcev, saj jih je pri nas okoli 9.000. da v hudi stiski rešujemo vsako žival. Za lovca ali za prijatelja divjačine bi naj bilo naj-

večje zadovoljstvo, če lahko napolni svoj nahrbtnik ali pa celo sani z dobro prebrano zimsko krmo in se napoti v gozd. Toda pri tej vnevi je potrebna previdnost: krmimo po pameti in smotno. Samo seno ne zadostja. Na zimsko krmljenje divjadi je treba misliti že poleti. Koncem junija je najbolj primeren čas obiranja listnatega drevja in obrano listje posušeno v senci pozimi pokladamo divjadi.

Zelod, žir, bobovka, ssekajane vejice očiščenega sadnega drevja, vse to je odlična zimska hrana za srnjad. Jerebicam in fazanom dajamo koruzo, pomešano s plevami in z odpadki, ki ostanejo po mlačvi, proso, seneni drobir, semenje sončnic in zraven še nekaj odpadkov zelja, salate i. p. Ob taki pomoči bo divjad prestala najhujšo zimo. Predvsem ji je potreben mir pred psi in podivjanimi smučarji. Divjad, ki jo preganjamo, se na begu na zamrzlem snegu kaj lahko rani, da krvavi in taka sled je najbolj vabljiva za pse in lisice, da kmalu izsledijo svoj plen. Lovcem so poznane take gozdne tragedije, nekaj pa smo jih našli tudi iz naših dopisov.

V zadnjih dneh se je sneg že močno usedel in je čas, da vso zdravo divjad, predvsem srnjad izpustimo iz ograj, šup, ali kjer koli smo jo že varovali in ji prinašajmo hrano v gozd ali vsaj v bližino. Na noben način pa ne zadržujmo divjadi, da ne bo škoda še večja. Lovci naj poskrbe, da bo divjad imela mir. Zato pa je treba pse prikleniti na verige ali pa jih vsaj drugače nadzorovati, da ne bodo preganjali divjadi ali jo celo unicavali. Naša množična skrb naj bo taka, da prinašajmo hrano divjadi tako, da je ne bomo podili in utrujali. Škoda doslej je velika in storimo vse, da ne bo še večja!

Divjad v stiski. Pomagajmo ji in ji v gozdove na primerne prostore prinašajmo hrano. — Na sliki: dober lovec ni pozabil na divjad v stiski.

O vzgoji naših staršev

Pri graditvi socializma v naši državi je vzgoja mladine ena najvažnejših družbenih dejavnosti, najsi jo izvaja družina, šola ali druga ustanova. Vedno večjo pozornost posvečamo zlasti vzgoji v družini kot osnovni celici skupnosti. Dobro se zavedamo, da kar najmočnejše vpliva na razvoj vsakega otroka, saj ga vzgaja in zanj skrbi in to v razdobju ko se ustvarjajo v njem temelji, na katerih gradi dalje šola. Naša ljudska oblast teži za istim smotrom, kakor vsaka naša dobra družina: vzgojiti hoče otroke v dobre in poštene, srečne in zadovoljne, vsestransko razvite ljudi, ki ne bodo sposobni skrbiti samo zase, temveč bodo prispevali svoj delež k blaginji skupnosti, ne zato, ker morajo, temveč ker to iz polnega prepričanja tudi hočejo. Naša ljudska oblast je na življenju družine in njeni vzgoji živo zainteresirana. Med njo in družino ni nasprotja, ki je nujno v razredni družbi, zato morata delati skladno in sporazumno. Na žalost se vedno opažamo, da so mnogi starši premalo in preslabo pripravljeni za vzgojno delo, ki so ga že od nekdaj največji misleci človeštva imeli za enega izmed najtežjih poslov, ki jih človek opravlja. Iz nepoučenosti in nevednosti izhajajo ne samo nepotrebna nasprotja med težnjami naše ljudske oblasti in posameznimi družinami, temveč tudi mnoge v svojih posledicah usodne vzgojne napake, ki niso v škodo samo otroku in družini, temveč pravi tragični in morda še bolj skupnostni. Dolžnost nas vseh je torej, da vzgojno nevednost odpravljamo, s tem da pomagamo, staršem do čim boljše vzgoje v družini.

kar morajo vedeti o otroku in o vzgoji.

2. Poskrbeti mora za sistematsko in načrtno pedagoško izobraževanje naših staršev, kajti bolj ali manj priloženostna živa beseda in branje pedagoških sestavkov ne moreta nadomestiti večštevno strokovno vodstvo. V ta namen so potrebni pedagoški tečaji in šole za starše. Pedagoški tečaji bi lahko, brez posebnih težav organizirali v tistih naših večjih krajih, kjer so na razpolago pedagoški strokovnjaki. Obsegali bi naj idejno in vsebinsko sklenjene cikle predavanj iz otroške psihologije, nege otrok in družinske pedagogike, po možnosti v zvezi s praktičnimi ogledi. Trajali naj bi praviloma več tednov, prvenstveno v zimskem času. Poskus takega tečaja je tečaj za starše o vzgoji otrok v Mariboru, ki bo od 11. februarja do 23. marca 1957 po dvakrat na teden (vsaka 24 ur). Mnogo več seveda lahko nudijo pravnice šole za starše, ki segajo preko pedagoškega tečaja s tem, da delajo po premišljenem izdelanem učnem načrtu, so v obravnavanju vzgojne problematike bolj izčrpne in trajajo dlje časa. V mnogih državah so se uveljavile že pred drugo svetovno vojno ter so mnogo koristile. Omejevale pa se niso samo na starše, temveč so pritegovale tudi odraslo mladino obeh spolov ter jo — kot bodoče očete in matere — učinkovito pripravljale za poznejše vzgojno delo. Podobno bo treba poskušati tudi pri nas.

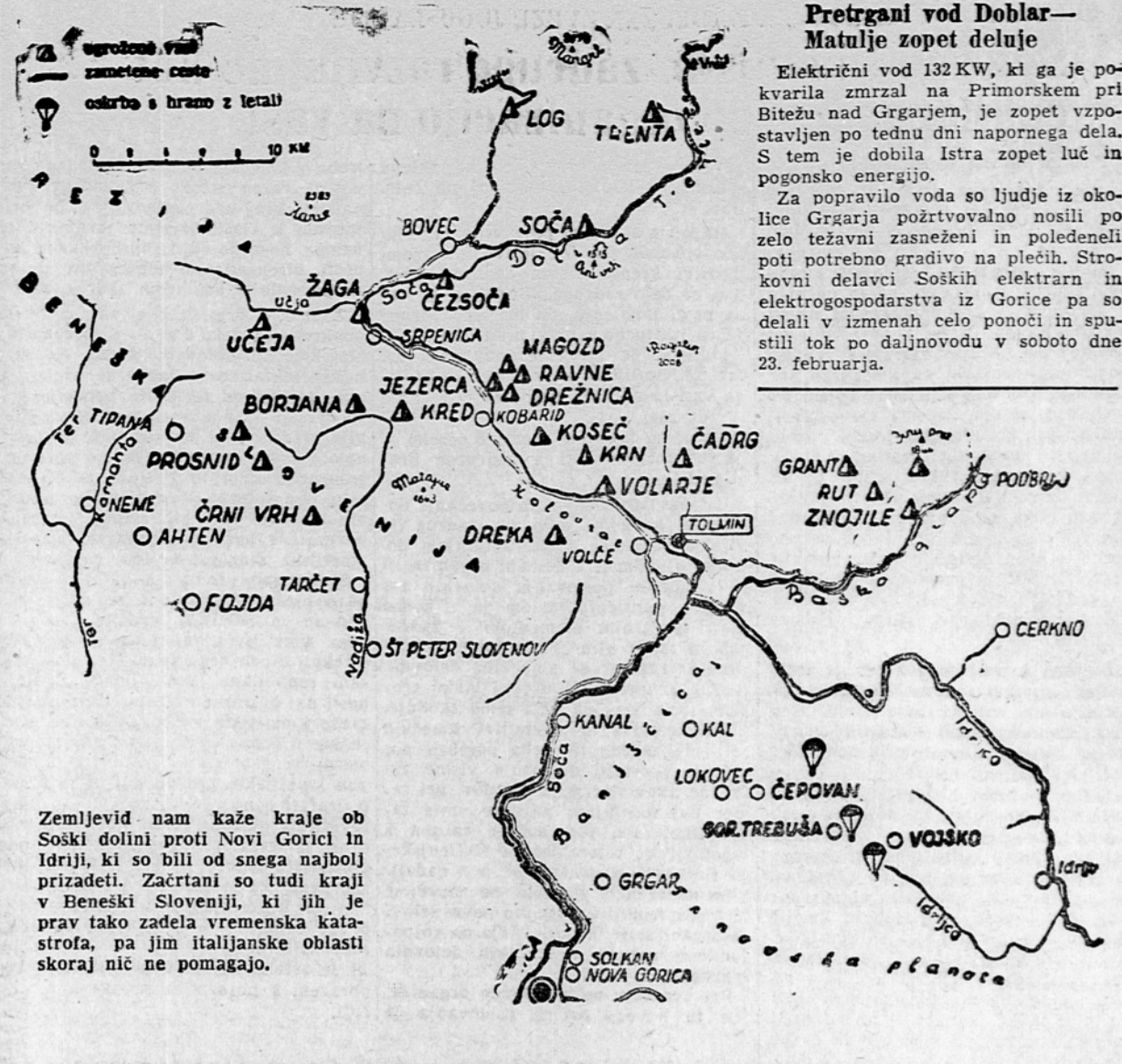
3. Vse doslej našteobne oblike pomoči staršem temeljijo na prostovoljnosti, kar je po eni strani prednost (udeležujejo se jih samo tisti, ki se res zanimajo za vzgojo ter pridobivajo iz spoznanja prenašajo, tudi v svojo vzgojno prakso), po drugi strani pa pomanjkljivost (mnogi najbolj potrebni izostanejo ter pozneje zaradi svoje nepoučenosti slabo vzgajajo svoje otroke). Zaradi tega bo moralo »Društvo prijateljev mladine« (udeležujejo se jih samo tisti, ki se res zanimajo za vzgojo ter pridobivajo iz spoznanja prenašajo, tudi v svojo vzgojno prakso), po drugi strani pa pomanjkljivost (mnogi najbolj potrebni izostanejo ter pozneje zaradi svoje nepoučenosti slabo vzgajajo svoje otroke). Zaradi tega bo moralo »Društvo prijateljev mladine«

praktično zajeli vsi odraslo mladino, ki ima — kakor je to ugotovili že kongres Lige za družinsko vzgojo v Bruxellesu 1. 1930. — od 16. leta življenja dalje smisel in interes za obolevske in materinske dolžnosti in za izboljšanje družinskega življenja (če niso njeni materialni pogoji le preslabi in če ni že moralno pokvarjena). Pouk bi seveda moral biti kolikor mogoče življenjski ter se izogibati suhoparnemu teoretiziranju, zlasti za dekleta pa bi naj bil povezan z večmešnim praktičnim kurzom o negi dojenčkov in malčkov.

4. Povsod, kjer je mogoče, bi treba začeti ustanavljati vzgojne svetovalnice pod vodstvom izkušenih pedagoških strokovnjakov ter ob sodelovanju psihologov, zdravnikov, pravnikov in organov socialnega skrbstva. Te svetovalnice bi naj nudile pomoč tistim staršem, ki iz katerega koli razloga niso kos vzgoji svojega otroka, bodisi da so iz njega naredili težko vzgojilivega otroka zaradi svoje napačne vzgoje, bodisi da je otrok zares težko vzgojiliv, ker je na meji med bolnim in zdravim, vendar še ne nenormalnim duševnim življenjem. Dosedanja praksa v mnogih državah je pokazala, da so take vzgojne svetovalnice krvavo potrebne, ne toliko zaradi resnično težko vzgojilivih otrok, katerih število je na srečo, sorazmerno majhno, kolikor za vzgojo samih staršev. Takim premalo obvladanim in notranje neurejenim osebam namreč ne pomagajo niti pridno obiskovana pedagoška predavanja, tečajji ali branje pedagoških knjig, pač pa odkrit razgovor med štirimi očmi (ob najstrožji diskretnosti) ter nadaljnje vodstvo in nadaljnja pomoč.

Pričujoči predlogi so mišljeni deloma za daljšo dobo, deloma pa jih lahko začnemo izvajati takoj, kjer je to mogoče. Starši so pomoči željni in hvaležni zanj, o čemer zgovorno pričajo dobro obiskovana pedagoška predavanja, še bolj pa živahne diskusije po njih. Plodovi naših prizadevanj morda ne bodo takoj otipljivi, toda z gotovostjo lahko pričakujemo izboljšanje vzgoje v družini, s tem v zvezi pa med drugim tudi izboljšanje učnih uspehov na naših šolah, ki nas navdajajo s skrbjo in ki so, v dokazni meri odvisni od pravilne družinske vzgoje.

G. S.

Zemljevid nam kaže kraje ob Soški dolini proti Novi Gorici in Idriji, ki so bili od snega najbolj prizadeti. Zadržati so tudi kraji v Benški Sloveniji, ki jih je prav tako zadela vremenska katastrofa, pa jim italijanske oblasti skoraj nič ne pomagajo.

Pretrgani vod Doblar — Matulje zopet deluje

Električni vod 132 KW, ki ga je pokvarila zmrzal na Primorskem pri Biteznu nad Grgarjem, je zopet vzpostavljen po tednu dni napornega dela. S tem je dobila Istra zopet luč in pogonsko energijo.

Za popravilo voda so ljudje iz okolice Grgarja poštvalno nosili po zelo težavnih zasneženih in poledeleli poti potrebno gradivo na plečih. Strokovni delavci Soških elektrarn in elektrogospodarstva iz Gorice pa so delali v izmenah celo ponoči in spustili tok po daljnovodu v soboto dne 23. februarja.

Gospodarsko združenje hrvatske lesne industrije zavrnilo kalkulacije podjetij

Te dni se je sestel delavski svet višjega gospodarskega združenja lesne industrije Hrvatske, da razpravlja o kalkulacijah podjetij te panoge, po katerih bi imela lesna industrija Hrvatske, glede na stopnjo akumulacije, pol drugo milijard dinarjev izgube. Delavski svet pa teh kalkulacij ni odobril. Ugotovil je, da je mogoče uresničiti v družbenem planu določeno akumulacijo. Zato bodo morala podjetja izdelati nove realnejše kalkulacije. V mnogih podjetjih so prikriili notranje rezerve delavne sile, materiala, kakor tudi rezerve za izkoriščanje južnega bazena (Ogulinske, Delnice in Novi Vinodol) so planirala n. pr. najdražji način izvoza lesa iz gozda, kalkulacije podjetij odkrivajo tudi slabo izkoriščanje mehanizacije, zlasti žičnic in traktorjev. Tovarni pohištva Ivo Marinković v Osijeku in »Stjepan Sekulić« v Novi Gradiski sta planirali mnogo previsoko potrošnje materiala. Na seji delavskega sveta višjega združenja so stali vrsto koristnih predlogov za znižanje proizvodnih stroškov.

Tudi na Dolenjskem je sneg napravil precej škode

Ceprav v Novem mestu še daleč ni zapadlo toliko snega kot po drugih višje ležečih krajih, je tudi tu napravil precej škode. Ta je posebno občutna v sadovnjakih in gozdovih, pa tudi telefonisti in električarji so imeli obilo dela. Točne škode seveda še ni mogoče oceniti. Stavbe same po dosedanjih poročilih niso utrpeli večje škode. Vtem ko snežna plast v Novem mestu ni dosegla enega metra, javljajo iz Suhe krajine o 140 do 170 centimetrov snega, v Rogu pa ga je zapadlo tudi do dva metra. Cesta Novo mesto—Kočevje do nedelje 24. t. m. še ni bila odprta za avtomobilski promet od Dvora do Smuke, po drugih cestah zlasti v dolini, pa gre po obojih straneh sanenec h kraju. Vozniki, ki so izkoristili debel sneg za prevoz lesa iz Roga v Stražo, so morali pred dnevi prenehati, ker je cesta od Podturna do Straže za delno kopna.

Pod vplivom sonca se kažejo po po-bojih okrog Novega mesta kopne jase. To lepo, čez dan toplo vreme izliva vinogradnike, da že pridno brusijo škarje in se pripravljajo na rez v vinogradih. Nekateri vinogradniki v

okolici St. Jerneja so že začeli z rezanjem navzlic snegu, ki še leži po vinogradih. Tudi v Straži se vinogradniki pogledujejo pod Brezovo reber, ker se kažejo v vinogradih prve krpe poboja brez snega. Te snežne razmere so dolenjski kmetje pridno izkoristili za napeljavno gnoja na polja in vinograde. Toliko gnoja kmetje zlepa niso zvozili na polja kot letošnjo zimo.

O veliki škodi pot posledici letošnje dolgotrajne zime javljajo tudi čebelarji. Ker ni bilo toliko časa nič sonca in južnega vremena, je mnogo čebelnih družin pomrlo, druge pa so močno oslabiljene. Se v zadnjih dneh, ko je čez dan dokaj močno sonce, so izleti čebel zelo šibki, kar vzbuja strah, da je zima čebele močno zdemirala. Posebno čebelarji, ki imajo čebeljske v senčnih straneh tožijo o izgubi najmanj polovice čebel. (r)

Jeseniški kovinarji se pripravljajo na volitve delavskega sveta

V petek je bilo na Jesenicah 20. zasedanje delavskega sveta železarne, na katerem je predsednik upravnega odbora obširno poročal o stanju v železarni, ki se je pod upravo delavskega sveta in upravnega odbora bistveno izboljšalo na vseh področjih. Tudi finančno poslovanje je danes ažno, kar dokazuje dejstvo, da bo letna bilanca za lansko leto predložena že 28. febr., medtem ko so v prejšnjih letih morali čakati na bilanco do poletja. Upravni odbor je vodil tudi obsežno razpravo o družbenem planu in poskrbel, da se je ves kolektiv s njim seznanil. Stričlarska komisija je uspešno izvedla revizijo normativov, revizija izplenov v posameznih obratih pa je pripomogla k povečanju proizvodnje za 1,5%, kar predstavlja na leto povečanje dohodka za 100 milijonov din. Posebna komisija je sklenila, da bodo odgovorni člani kolektiva klicani pred posebno razsodišče, če se ne izvršujejo naloge, če pride okvar in zastoj ali če se ugotovi slaba kvaliteta proizvodov. Trenutno je važna naloga urediti vprašanje zadostnih zalog surovin, premoga, koks in legur, kar je pogoj za redno obratovanje. Da se zboljša kvaliteta dobavljenega koks, bo moral biti prevzem koks navzočih odgovoren strokovnjak. Nadaljnja velika naloga kolektiva je nadomestiti izpadek proizvodnje, ki je nastal zaradi obilnega snega. Ta izpadek bodo skušali nadomestiti med poletjem.

Glavni direktor je v svojem poročilu prikazal naloge in obveznosti po družbenem planu in pomen varčevanja s surovinami. Obžaloval je v svojem poročilu nesrečo, ki se je pripetila v praznični 15. t. m., ko se je zaradi velikih količin snega podrla streha

in so v izvrševanju svoje službe izgubili življenje trije delavci. Prejšnji kapitalistični lastniki so za strešno konstrukcijo nove prazarne leta 1937 uporabili neprimerno staro konstrukcijo. Glavni direktor je naposled podrobno prikazal, da se delovni čas v podjetju v celoti ne izkoristi.

V zvezi s bližnjimi volitvami novega delavskega sveta je bilo sklenjeno, da se poveča število članov delavskega sveta od 82 na 101, in da bodo volitve v petek 14. marca. Delavski svet je izvolil petčlansko volilno komisijo, ki bo izvršila vse priprave. V posameznih obratih je razpravljalo o kandidatih Tistih članov delavskega sveta, ki se v dosedanjem delu niso dovolj prizadevali, ne bodo več kandidirali. V podjetju bodo uredili 32 volišč, volitve pa bodo od 4. do 16. ure, tako da bodo lahko volili delavci vseh treh posadov.

Obsežna dela na gradbišču valjarne aluminija v Ražinah

V Ražinah pri Sibeniku se je vsa zimo nadaljevala gradnja velike valjarne aluminija. Od jeseni, ko so začeli graditi tovarno, so dokonca leta investirali 11 milijonov din. Letos pa so določene investicije v vrednosti 390 milijonov. Sedaj grade razen velike dvoran valjarne, ki bo obsegala 30.000 m², še dvorano za elektrolizo in 13 manjših tovarniških zgradb. Valjarna v Ražinah, ki spada med naše največje objekte kapitalne graditve, bo dajala na leto 15.300 ton polizdelkov iz aluminija. S svojimi 28 objekti bo do obsegu večja, kakor velika zagrebška tovarna »Rade Končar«.

Reševanje Franca Mlekuža iz Ravnega Laza pri Bovcu, ki ga je zasul snežni plaz

„Gospa Bovaryjeva“ v filmu

»Gospa Bovaryjeva« je bila knjiga, ki je štirinadestletnem francoskemu pisatelju Gustavu Flaubertu prinesla slavo in ga ustrelila med tiste velike, ki so nemadomestljivi stebri v čudoviti zgradbi svetovne književnosti in občeloške kulture. Flaubert sam se je zavedal svojega ustvarjanja, saj je nekje (menda v pismu Sandovi) zapisal, da mora resnična umetnost služiti ne le dobi, v kateri je nastala, marveč vsem prihodnjim dobam. Bil je eden umetnikov »iz močnega plemena pisateljev-mislecev« (kakor je o njem dejal Victor Hugo) ter je v svoje delo vložil neustrašno vnemo, silne napore in trud, da bi snov obdelal resnično, življenjsko, ter si izklesal svoj lastni besedni izraz. Kakor sam pripoveduje, je včasih premedel po čelo dneve, da bi s iz ubojih možganov izklesal eno samo besedo» (v tem po lake primerjamo mojstrskemu oblikovalcu slovenske besede — Ivanu Cankarju). In ko je pisal zadnjo stran svoje »Gospa Bovaryjeve«, se je tako zvil v svojo junakinja, da je med sam skorajda okušal strup, ki ga je popila pred bednim zaključkom svojega življenja.

Knjiga, ki je napisana s takim umetniškim žarom in s takšno ustvarjalno silo, je seveda že zdavnaj prevedena skoraj v vse jezike (izšla je leta 1857). Pred šestdesetimi leti jo je mojstrsko postavil ml Vladimir Levstik. Zamakala pa je tudi filmske producente; po scenariju, ki ga je napisal Robert Ardrey, je film izdelala ob svojem petindvajsetem jubileju ameriška filmska družba »Metro Goldwyn Mayer«.

Kdo je pravzaprav »Gospa Bovaryjeva«? Zena nenavadne lepote in strastnega temperamenta, polna sanj, ki si jih je ustvarila ob branju slabih romanov, medtem ko poteka njeno življenje ob skromnem, blagem podeželskem zdravniku, možu, ki jo sicer srdečno ljubi, a je precej dolgočasen in pust. Njeni dnevi minevajo sredi provincijskega malome-

šanskega okolja, ki je prav slabo sprejemljivo za romantične sanjarje mlade, po življenju koprne žene. Emma Bovary se ne zadovolji s tisto, ki jo ima, temveč se ji hoče vse drugega življenja, drugačnega okolja in sveta. Njena nezadovoljnost jo vodi v zakonsko prevaro in v velikkanske dolgovce, dokler se naposled ves svet njeni sanji popolnoma ne zrusi in jo pripelje v katastrofo. Toda gospa Bovaryjeva, kakor jo je naslikal Flaubert, ni izmalčen, patološki tip, marveč ena izmed mnogih žen, nesrečnica, ki jo je ustvarila slaba vzgoja in pokvarjena civilizacija, a je škodljivo okolje samo stopnjevalo šibke stran njene narave.

Režiser Vincente Minnelli (po rodu Italijan) je v filmu o gospo Bovaryjevi ostal dovolj zvest avtorju književnega dela, kar je pri ameriških filmskih obdelavalcih literarnih umetnik, kakor smo videli prav v zadnjem času, precej redki pojav. Dogajanje je podal realistično, kakor nam ga prikazuje pisatelj, ne da bi se spuščal v prehuo romantiziranje. Zve sam začetek filma, ko nastopi avtor Flaubert pred sodiščem (Flaubert je bil obtožen zaradi nemoralnosti svoje književnosti, ki je prvič nastopila v filmu »Trije mušketirji« in se je zelo uveljavila v cel svet zaradi kvaliteten filmov, ki pa jih pri nas še nismo videli. Njena Madame Bovary je izvrstno nastopila in podana z vsjo prepričevalnostjo. Dober lik štirinadestletnega

Flauberta (ceprav ima v filmu le stransko vlogo) je upodobil angleški igralec James Mason (pri nas se ga spominjamo iz filmov »Sedma tanga« in »Človek v sivem«), ki je izrečno želel igrati v tem filmu Flauberta, saj je o njem napisal tudi knjigo in mu je pisatelj »heroj literature« že od detinstnih let. Zdravnika Charlesa Bovaryja igra preprosto, a prikupno Van Heflin. Tudi Rodolphe (francoski igralec lepotec Louis Jourdan, ki je med vojno bil partizan, zdaj pa nastopa v Hollywoodu) in Leon (švedski igralec Christopher Kjelin-Kent) sta dobro utemeljena lika.

Kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki izhajajo predvsem iz splošnih napak ameriške filmske produkcije, lahko rečemo, da je »Gospa Bovaryjeva« dober, umetniško zasnovan in izdelan film, ki ni v sramoto velikemu »skalcu lepotec«, kakor je sebe imenoval nesmrtni romanopisec Gustave Flaubert.

O. N.

meralni prevodi posameznih grških del v stihu in prozi in s tem dosege, da je prebranje knjige še ugodnejše. Posebej pa je treba pohvaliti pisčeve skrb za znanstveno literaturo, ki jo dr. Djurić objavlja na koncu vsakega obsežnega poglavja. In še to ta literatura je sodobna, pri nas razen strokovnjakov kaj malo znana, obsega pa vse pomembne in znanstveno delujoče evropske narode. Skratka, pisec je na tekočem, kaj se o klasični grški književnosti danes piše v Franciji, Italiji, Nemčiji, Ameriki, na Ruskem, Češkem, Poljskem, v Angliji in še marsikdo drugod. To pa veliko pomeni in s tem je naš znanosti storjena pomembna usluga.

Se nekaj besed o avtorju: Dr. Miloš Djurić, ki je dobrih trideset let deluje kot strokovnjak za grško klasiko v Beogradu, se je rodil 1892 v Benkovcu v Dalmaciji. Pred dnevi je slavil šestdesetletnico. Ljudsko in srednjo šolo je končal v Slavonskem Brodu, Slovanski Požegi in v Zagrebu. Vseučiliške študije je dovršil v Zagrebu oziroma Beogradu. Posvetil se je klasični filologiji. Ker je imel pa književni dar, se je precej prečal tudi s prevajanjem klasičnih grških del in s pisanjem razprav in člankov. Pisal je o filozofskih vprašanjih in o narodni pesni, posebej pa o klasični književnosti in o prevajalcih. V preteklih letih je prevajalec Sofoklove Antigone, Platonovih Razgovorov, Eshilovega Priveznega Prometeja, pa Kralja Edipa, pa Plutarhovih in Aristotelovih del. S svojo najnovejšo knjigo o stari grški književnosti, pravzaprav s prvim zvezkom, je dr. Djurić izdružil opravljeno pozornost. V bogato ilustrirani knjigi najde bralec tudi dovolj obširne podatke o vseh grških in hrvaških znanstvenikih in sploh ljudih, ki so se pečali s klasično grško književnostjo in pisali o njej. Hkrati pa je posebno prijeten občutek, ki ga ima človek, ko bere to obsežno delo: da je namreč pisec vdahnil delu našega duha, da človek čuti, da obširna knjiga ni nič kak kompendij ali prilagen prevod iz ne vem katerega jezika, ampak rezultat vztrajnega, več desetletij trajajočega dela, katerega sad je prvi zvezek te bogate zgodovinske starogrške književnosti.

T. P.

Iznajditelji, novatorji, racionalizatorji, podjetja!

Reorganizacijske in personalne spremembe v preteklih letih so povzročile, da marsikateri predlog za tehnični napredek ni prispel na pravo mesto ter bil dokončno rešen. To pomeni trojno škodo: naše gospodarstvo se ni moglo okoristiti s predlagano izboljšavo, podjetje posluje po nepotrebnem z višjimi stroški, predlagatelj pa za svojo delo ni prejel primerne odškodnine.

Da bi odpravili vse te pomanjkljivosti, prosimo, da sponoriče Republiki upravi za napredek v proizvodnji, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23, za vsak neresen avtoriz naslednje podatke: naslov avtorja predloga, predmet izboljšave, kdaj in komu je bil odposlan.

Podpisana uprava bo po uradni dolžnosti skrbelo, da bodo vsi zaostali predlogi rešeni v čim krajšem času.

Republiška uprava za napredek v proizvodnji Ljubljana, Gregorčičeva 23

Iz Vojvodine so izvozili 15.500 divjih zajcev

Člani lovskih združenj in Vojvodini so to zimo ulovili nad 18.000 zajcev, od tega so 15.500 zajcev v vrednosti 9 milijonov din izvozili v Italijo, Francijo in Zahodno Nemčijo. Od polovice dobljenih deviz, ki jim pripadajo, bodo lovski združenja kupila v inozemstvu strelivo in pribor za lovcu. Da bo prihodnjega jeseni lov čim izdatnejši, bodo zlasti in Sremu privedli hajko na lisice, ki uničujejo zajce.

Tako res ne gre!

Skupina 89 mobilizirancev, pod vodstvom »snežnega« brigadirja Marjana Praprotnika, kakor ga hudomušno imenuje njegovi tovariši, se pridno udeležuje očiščevalnih del bodisi na šišenski ali pa na glavni železniški postaji. Na šišenskem snežnem bojišču je šlo delo hitro izpod rok, kar je zasluga tamkajšnjih železniških uslužbencev, medtem ko je na glavni postaji povsem druga podoba. Delavoljnim svetarom: bežigranskim in šišenskemu rajonu ni bilo odnanič kaj všeč, ko so se zvečer zbrali najprej na šišenski postaji, odkoder so po polurnem čakanju odkorakali na glavno postajo, od tam pa v Zeleno jamo. Na cilju je brigadir ugotovil poldrugo uro zamude ali: 120 izgubljenih delovnih ur!

Včeraj je prisilno »zabuševanje« doseglo vrhunec. Najprej je neki železničar odjedel skupino na določeno mesto, kjer naj bi nalozila nakopičene količine snega v prazne vagonne. Komaj je delo oživilo, že je prišel neki drug železničar, da istega področja med tiri ni potrebno čistiti, pač pa se naj porazdelijo na sosedne vagonne, čes da jih bodo razložili v Zalogu. V nekaj minutah je bila skupina, oborožena z lopatami, na svojih mestih, pripravljena na odhod, toda zaman: vlak se ne premakne naprej! Po enournem čakanju pride spet nova zapoved: dol z vagonov, gremo naprej! Take selitve iz enega določena mesta na drugo so se večkrat vrstile tja v pozno popoldne. Rezultat: nad 250 izgubljenih delovnih ur!

Prisilno štab sekcije bo moral drugače razporediti številno delovno silo, če hoče, da se bo nujno delo smotno odvijalo!

23 plazov od Solčave do Logarske doline

Les vozijo po predoru skozi 8 m visok plaz

V slovenskem poročevalcu z dne 21. t. m. je izšel članek, v katerem dopisnik razburja planinsko javnost z novico, da je plaz porušil zelo obiskovani Kocbekov dom na Korosici. Isti članek govori tudi o pogumnih planincih, ki prodirajo po 4 m globokem snegu proti Korosici, kakor da gre za ekspedicijo velikega stila. Ker je stiska zaradi velikih snegov v zahodnem delu Slovenije tako strašna, da nam ob njej manjkajo besede, naj mi bo dovoljeno, da o razmerah v Zg. Savinjski dolini na kratko povem, kar sem videl 22. in 23. febr., ko je celjsko planinsko društvo organiziralo ogled vseh svojih postojank in Zgoranje Savinjske doline, potem ko je bilo že dva dni v telefonski zvezi z Ljubljano.

Snega je v dolini od Ljubnega do Solčave okoli 1 m. Iz Logarske doline so do Solčave predrlji v torek 19. februarja. Za kamionski promet je bila cesta urejena do Luč 22. febr., medtem ko do Solčave do 23. febr. ni bila prekopana povsod. Solčavani in Lučani so pri tem z lopatami naredili ogromno delo, saj je bila cesta pred Iglo in za Iglo v dolžini 2 km zamešana in zasuta s plazovi. Tudi med Strugami in Lučami je zdrsnil na cesto zajeten daljši plaz. Saminec od Solčave do Logarske doline ni bilo lahko narediti, saj je bilo treba prekopati 23 večjih in manjših plazov. Prvi so jih pravzaprav nasokčili solski otroci iz Matkovega kota in iz Logarske doline, vendar je male junake zima ugnala: pri 20 plazih so se obrnili in vsi premrli in mokri pribakali domov. 20. februarja je po samincu že tekkel les iz Matkovega kota. Tu so na prehodu pod Klemenca in Vrlovočko pečjo skozi 8 m visok plaz, ki se je udrl na gozdno pot in Jezero, izkopal dva predora, skozi katere se zdaj vrši vojni promet. Eden je dolg 20 m, drugi 10 m. V Logarski dolini in v Matkovem kotu je blizu 2 m snega.

Celjski planinci so se razkropili, eden je odšel na Golte, dva na Raduho, šest na Korosico, tretje pa so se napotili v Logarsko. Na Golteh je 2 m snega. Nevarnost plazov je samo kri Kolpi, kjer se vozna pot vije v okljukah. Pozna se, da ni drevoja, ki ga je uničil gozdni požar 6. julija 1950. Pogozditev tega sveta je nujna. Na Raduhi je snega poldrug meter, torej izredno malo. Na grebenu ni opasti, po hrstu pod vrhom pa je mestoma spihano do ruše. Na poti na Korosico gredo nevarni plazovi čez stezo, ki drži od Kladija proti Planici. K sreči so vse tri ogrožene grape obdane z gostim gozdom. Na Vodolah je z Robov že zdrsnil sneg, medtem ko ga v grapo pod Inkretom še ni bilo. Saj je tudi snega v primeri z lanskim letom malo, kažipoti na Inkret so vsi zunaj snega. Na Pasjih travah, na Čmerikovcu in na Koroskem vrhu je zima podobna oni leta 1949 in 1948. Na Korosici čuva planinski dom zvesti Kordež, ki od Novega leta, ko ga je obiskalo 8 Zagrebčanov, do 23. februarja ni videl žive duše. Od strani Dedca sploh ni nevarnosti, z ostrišje pa najbrž tudi ne. Tudi v zimi leta 1908-9 plaz tu čez ni potegnil. Za pojasnilo, kako prijetne snežne razmere vladajo tod okrog, naj povem, da je družba (Perc, Fajgelj, Melanšek, Kuković, Slosar in Ocvirk) v enem dnevu prišla na Korosico s Planice (od treh do osmih jutraj) in se isti dan vrnila v Luče (od ene popoldne do petih zvečer), to je v 11 urah gor in dol. Z vrhov Planjave in Ojstrice se sneg seveda še ni otrsela, tu bo še grmelo. Skupina treh smučarjev se je iz Luč podala 22. februarja do Logarskih sest, naslednji dan pa odšla do slapa Rinke, pogledala v Matkov kot, se povzpela do Macenica in Stergarja pri Sv. Duhu (ca 1000 m), s smučmi obiskala Robanov kot in se isti večer vrnila v Luče. Plazovi so se v teh področjih sicer že usipali, vendar glavni še ne. Največ jih je šlo z Olševe po grapi med Kapežnico in Visoko pečjo. Solčavo in podolševo kmetije branijo pred kako večjo nesrečo močignji greben Hude peči, Re-

sovac, Macenovce, pa tudi Brezov hrib in Jurc. Slap Rinka je okovan v ogromen ledeni zvon (kakih 20 m visok), s prepada pa visi 30 m visoka ledena zavesa. Trd boj s snegom bi jejo drvarji iz Matkovega kota (Covniki, Gradski, Matkovi, Kocnarjevi, Sumeč in Zibovci). Zivljenje terja svoje, posekan les mora iti naprej. Do vseh posestnikov pri Sv. Duhu drže steze, tudi do Ložkarja, s katerim niso imeli zveze en mesec. Prav tako je prehojena gaz tudi do vseh olševskih kmetij, tudi do Bukovnika, najvišjega posestnika (1200 m) v tem kotu, pod Raduho. V Robanovem kotu pravijo, da so takega snega navajeni. Spominjajo se zime leta 1908-9, ko je zdrvel s Knezove ruče in Molznika orjaški plaz do Travnika v dno doline. V enem samem rokavu so izsekali tedaj 800 kub. metrov drv iz polomljenega drevja. Tedaj so pla-

Sedež kraljevnega ljudskega odbora v Grgarju med zmrzaljo

Pismo izpod zasnenežnega Mataurja

Peralt, februarja 1952. — Osemindeset let imam in še ne pomnim toliko snega pri nas. Zivimo kot eksumi v hišah, zadelanih s snegom. V hiše hodimo kot v katakombe po stopnicah, ki smo jih napravili v sneg. Priljučna okna so zatrpala s snegom. Zivimo v temi. Električne luči ni že 20 dni. Raz strehe smo kitali sneg že 1. februarja, še več napovor, da očujemo hiše, smo imeli drugič 15. februarja. [Snega imamo pred hišo do električnih žic, a na ogranci za hišo pa do dimnika.

V vasi smo bili prve dni popolnoma zaprti in odrezani od zunanjega sveta. A kar je najhujše ljudem primanjkuje vode. Vsi vodnjaki so namreč izčrpani, najbližji studenec, pri katerem smo običajno napajali živino, pa je oddaljen skoraj pol ure. Za te kraje bo treba misliti na preskobo z vodo. Sedaj moramo za domače kuhinjske potrebe in za živino taliti sneg, da dobimo potrebno vodo.

Hujših nepravil v naši vasi ni bilo. Ker smo pravočasno skidali sneg s streh, le na kraju vasi pri Tončerinu je zrušilo pol strehe. Nevarnosti plazov pri nas ni, ker smo na vzpetini in je pobočje Mataurja tu položno. Pač pa je rrozila nevarnost, da se utrga plaz s pobočja Kukua in pokoplje pod seboj Livška Ravna. Iz naše in okoliških vasic ter iz Livška je takoj šla na pomoč skupina kakih 50 mož, ki so si utrlj pot na Livška Ravna in pomagali vaščanom pri izselitvi. Vas so izpraznili, rešili živino in blago.

Vsako pomlad, ko se je pričel ta-

Ali vas vleče na Komno?

Morda bomo komu ustregli, če povemo, kar nam je sinoči sporočil nuznan planinec, ki se je vrnil s Komne.

Cesta od Bohinjske Bistrice do Zlatoroga je očiščena snega poldrug meter široko, da je možen promet s sanmi. Od Zlatoroga do Savice je pot zelo slaba in prehodna samo za smučarje, vendar se sneg precej vdira. Od Savice do Komne, ozir se dalje do Planine na Kraju, je sploh in se je mogoče vzpeti brez težav.

zovi z Raduhe in Strečeve peči za jeli Savinjo za tri ure. Zvezo s svetom so dobili tudi posestniki Vršnik in Hude (Sušnatnica) in Knez pod Rožnim vrhom. Zadnja dva sta nad 1100 m visoko. Divjačina pa je sneg pristil v dolino: Divjačina je prav pri vohu v Logarsko dolino. V Solčavi pa imajo v podrti hiši pri Mlinarju kar 17 srn, ki so pribrodile po Savinji napol onemogle, tako da niso mogle več v sneg. Zdj jih hranijo in upajo, da se bodo obdržale.

Ko smo se zvečer 23. febr. zbrali v planinskem avtobusu — prvem, ki je prišel v tistih dneh v Luče — smo z zadovoljstvom ugotavljali, da bo zima temu predelu naše domovine prinesla s težjimi preizkušnjami. Upajmo, da gorski reševalni službi ne bo treba nastopiti niti v območju Korosice, ki je zadnje dve leti pokopala nekaj tragičnih žrtev.

Nogometni sodniki so zborovali

Na 11. redni letni skupščini Zveze nogometnih sodnikov Jugoslavije v Beogradu so sklenili, da bodo odpravili kategorizacijo sodnikov in da bodo odslej samo začasni in stalni sodniki. Pravilnik upravnega odbora Zveze bo določil, kdaj bo začasni sodnik po opravljenem izpitu postal stalni sodnik.

Najvažnejša naloga Zveze je v letošnjem letu pomnožitev sodniškega kadra, posebno pozornost pa bodo posvetili usposabljanju bivših igralcev za nogometne sodnike. Poleg tega bodo skrbeli za kvaliteto sedanjih sodnikov na krajših tečajih in seminarjih. Zdjaj je v državi 1393 sodnikov, kar pa ne zadostuje. Zlasti se čuti pomanjkanje sodniškega kadra v manjših krajih.

Na skupščini so poudarili, da so bili najboljši sodniki v minulem letu Marek iz Zagreba ter Stefanović in Barjaković iz Beograda. Za uspešno sojenje mednarodnih tekem so bili predlagani za nagrade Lemešić, Matančić in Podubski.

V novi upravni odbor je bilo izvoljenih 21 sodnikov. Za predsednika izvršnega odbora, ki ima 7 članov, je bil izvoljen Marjan Matančić in za tajnika Milorad Dramičanin.

Problemi našega drsatnega športa

Skoraj samo po sebi umevno se nam je zdelo, da smo bili Slovenci v zimskih športih v Jugoslaviji prvi. Za smučanje to še vedno velja, vsaj na splošno, prav tako pa za umetno drsanje. Vse drugačno stanje pa je pri našem hokeju, v katerem smo bili 15 let državnih prvaki.

V Zagrebu je Mladost med vojno zelo izpopolnila svoje znanje, po vojni pa dobila več naših izseljenec iz Kanade, s katerimi je do lani popolnoma prevladovala. Ti igralci so sedaj društvo zapustili, s čimer je Mladost mnogo izgubila. Na drugi strani je uspelo Partizanu dobiti nekatere najboljše igralce v državi. Njegovo moštvo odide v Zastavnik decembra v Kranjsko goro, kjer ostane do konca sezone. Tako ima Partizan vsako leto skoraj tri mesece izdatnega treniranja na ledu, česar si nobeno moštvo v državi ne more privoščiti. Umetni drsacji se morajo boriti poleg kratkotrajne sezone. Vse breme vzdrževanja pade seveda na društva, ki si pomagajo kakor vedo in znajo. Mestni ljudski odbori in gostinska podjetja, ki imajo od športnih naprav korist, ne kažejo nobenega razumevanja. Naši drsacji n. pr. morajo na Gorenjskem plačati 360 do 400 din penziona, poleg tega pa še čistiti in polivati drsalnice!

Poleg hokejistov morajo tudi umetni drsacji v Planici, da ne pozabimo drsati. Umetni drsacji se morajo boriti poleg vremenca še s pomanjkanjem drsalk, ki jih razen hokejskih ni mogoče izdelati doma.

Zasluga Palmetove in Lajovic za njuno drsalno šolo je, da se je umetno drsanje v Ljubljani razvilo in obdržalo prejšnjo kvaliteto. K temu je bistveno pripomogel suhi trening in pa kotalikanje. Seveda je kotalikanje za drsanje je slab nadomestek.

Vsi pomenbenjši umetni drsacji zadnjih let od Tume, dr. Schwaba, do Palmetove in Lajovic so si pridobili svoje znanje na treningu ali nastopili na inozemskih umetnih drsalnih ali pa vsaj z izdatnim treniranjem v Planici. Enako velja za hokej. Partizan ima premoščato, kar lahko vadi 3 mesece v Kranjski gori, Gregorič pa je jako hitro napredoval zaradi ugodne lege svojega naravnega drsalnice. Vendar so vsi ti uspehi relativni. Resničen napredek bomo

Kranjskogorski pionirji na smučeh

Minulo nedeljo so kranjskogorski pionirji in pionirke tekmovali v veleslalomu. Proga je bila dolga 600 m z višinsko razliko 100 m in 15 vrtalnimi. Nastopilo je 30 dekčev in 10 dekčic. Rezultati kažejo, da imamo v Kranjski gori že številni naraščaj, ki ima pogoje za nadaljnji razvoj v vrhunске tekmovalce. K temu je mnogo pripomogla žilnica.

V Gaberju je 217 telovadcev

TD »Tone Kos« v Gaberju pri Celju je pogladio obracun dela za leto 1951. Občni zbor tega marljivega društva, v katerem se zbira mladina tovarn, je potekal prav tako kakor je navada po društvih. — Dnevni red se ni v ničemer razlikoval od drugih občnih zborov. Prvkrat so razdelili diplome in plakete najboljšim telovadcem, ki so imeli ne samo v republiškem, temveč tudi v državnem merilu izredno lepe uspehe. Pridobili so 183 novih rednih telovadcev ter se je tako njihovo število povečalo na 217 vadčev. Največ zaslug za napredek društva imajo dobri in vztrajni vadiječi Pavle Božič, Mirko Trbičnik in Milka Kovačič. Društvo se je preimenovalo v TD »Partizan« Gaberje pri Celju.

Poraz Dinama v Turčiji

Cetrti tekmo na gostovanju v Turčiji je Dinamo igral v Carigradu s kombiniranim moštvom Beşiktaš, Galatasaray in Fener Bakče. Zagrebčani so tekmo izgubili 1:0 (0:0). Poraza je predvsem kriva neukinovitost napada, kjer se zlasti Čajkovski in Dvornič nista mogla uveljaviti. Tekmo je gledalo 10.000 ljudi.

Zagreški Dinamo je Nogometno zvezo Jugoslavije dobil odpranje še dveh tekem v Turčiji, in sicer 1. in 2. marca.

Nasprotnika sta Galata Saraj in Fener Bakče. Lokomotiva, s katero bi moral Dinamo 2. marca odigrati prvenstveno tekmo, je pristala na preložitve tekme, ki bo odigrana 5. marca.

Olimpijski ogenj je ugasnil

Ob navzočnosti 25.000 gledalcev je bila sinoči v stadionu Bislett zaključna slovesnost šestih zimskih olimpijskih iger. Kakor ob otvoritvi, so druga za drugo prikrajake reprezentance udeležence državi in se razvstale pred glavno tribuno. Na drogove so dvignili grško, norveško in italijansko zastavo, prvo kot državi, kjer so se olimpijske igre rodile, drugo predstavitelj letošnjih olimpijskih iger, tretjo pa organizatorju zimskih olimpijskih iger leta 1956, v Cortini d'Ampezzo. Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Edstrom je imel kratek nagovor, nato pa so topovski strel naznanili zaključek. Olimpijski ogenj je ugasnil do prihodnjih iger.

Dramatična borba za 3. mesto na turnirju v hokeju

Kakor smo že poročali, je v hokeju na ledu zmagala Kanada, ki je v zadnji tekmi igrala z moštvom ZDA neodločeno

3:3. Kanada je edina država, ki ni bila premagana. Drugo mesto je doseglo moštvo ZDA, ki ga je premagala samo Švedska. Tretja je Češkoslovaška. Ki ima isto število točk kot Švedska, pa boljšo razliko v golih. Četrto mesto je zasedla Švedska, petega pa Svica. Za Svico je vrstni red držav naslednji: Finska, Nemčija, Poljska, in Norveška.

Izidi tekem na olimpijskem turnirju v hokeju so udeležence razvrstili tako, da sta bili na tretjem mestu z enakim številom točk Švedska in Češkoslovaška. Po predpisih je bilo treba odigrati ponovno tekmo, ki je bila sinoči na stadionu Jordal Amfi. Igra je imela nenavaden potek. Po prvih dveh tretjinah je vodila Češkoslovaška 3:0, v zadnji tretjini pa je njeno moštvo zaradi pomanjkanja kondicije popustilo, tako, da je Švedsko izenačil na končno tudi zmagal. Dramatična borba je bila odločena v korist dosedanjega evropskega prvaka Švedske v razmerju 5:3. S tem so si Švedsi priborili bronasto kolajno za tretje mesto na letošnjem olimpijskem turnirju in ponovni naslov evropskega prvaka.

Skoraj 30.000 ljudi na nastopih drsalcev Ljubljane

Pri nas je veliko zanimanje za drsalni in njeno zimsko šport. To nedvomno dokazuje obisk gledalcev na predrevnih drsalnih sekcijah Ljubljane v pretekli sezoni. Nič manj kakor 29.400 ljudi je obiskalo njene nastope, ali povprečno 1700 gledalcev na eno prireditev. Če upoštevamo hitro zimsko sezono, je to povsod nenavadno številni obisk, ki bi se v primeru umetnega drsalnice nedvomno povzpelo nad 100.000. Pri našem pregledu namreč niso upoštevane hokejske tekme, ki privlačijo na tisoče navdušenih ljubiteljev tega športa. Pojimo, kaj pravijo številke:

27. 4. glasbeno - plesna revija »Gledalci mlad na vodi« v Ljublj. (7 t.)	5000
28. 4. glasbeno - plesna revija »Poletje mlad na vodi« v Ljublj. (7 t.)	2000
2. 5. glasbeno - plesna revija »Poletje mlad na vodi« v Ljublj. (7 t.)	1500
18. 8. plesna revija na vodi v Rogoški Slatini (9 točk)	2000
19. 8. plesna revija na vodi v Rogoški Slatini (9 točk)	2000
6. 10. otvoritve kotališča v Ljubljani (10 točk)	1500
7. 10. ponovitev sporeda na kotališču	500
9. 10. brezplačen nastop na kotališču za JZL	600
10. 10. nastop na kotališču za šolsko mladino	600
22. 1. drsalna revija v Trzinu (7 t.)	1500
24. 1. drsalna revija v Ljubljani (7 t.)	4500
25. 1. drsalna revija v Celju	1500
25. 1. ponov. drsalne revije v Celju	1000
25. 1. republiško prvenstvo v drsanju v Celju	300
28. 1. drsalna revija v Mariboru	2000
28. 1. ponov. drsalne revije v Mariboru	1200
1. ponovitev drsalne revije v Ljubljani	1200
30. 1. državno prvenstvo v umetnem drsanju v Ljubljani	300

V rokometu ne bo ligaskih tekmovalj

V Beogradu je bil plenum Rokometne zveze Jugoslavije, kjer so proučili stanje v rokometni organizaciji ter sprejeli uspešni razvoj rokometnega športa v naši državi.

Dosedanji način tekmovalja se je v celoti izpremenil. Odpravljeni sta moška in ženska zvezna liga. Vsa tekmovalna telesa v prihodnje organizirana po skupinah, ki jih bodo vodile republiške zveze in podzveze. Obravnavali so tudi vprašanje rokometnih tekmovalj med svetovno delavsko in vaško mladino. — Rokometna zveza Jugoslavije bo tesno sodelovala z zvezo za telesno vzgojo »Partizan«.

Več skrbi za množičnost v šahovskih vrstah »Zeleznčarja«

Enoletno delo šahovskega društva »Zeleznčar« v Ljubljani, ki je imelo v petek 22. t. m. svoj letni občni zbor, je bilo plodno posebno v pripravi turnirjev in šahovskih prireditelj. Člani so dobro zastopali svoje društvo na več turnirjih in dvobojih. Društvo ima 10 članov druge kategorije, 28 število in 48 peče. Za mladino so priredili tečaj, ki se ga je udeležilo 26 mladincev. Pri svojem delu pa je se odbor vse premoščato trudil za množičnost v šahovski igri med »Zeleznčarji« ljubljanskega vozlišča, ki šteje več tisoč članov, v društvu pa je le 108 šahistov.

ŠAH

Turnir v Havani se je začel

V nedeljo se je v Havani na Kubi začel mednarodni šahovski turnir ob 50-letnici republike Kube. Na turnirju sodelujejo najboljši šahisti Argentine, ZDA, Francije, Nizozemske, Jugoslavije, Mehike, Španije in Kube. Jugoslavijo zastopa veleposlanec Gilgorič.

Turnir se je začel v lokalni dvorani v postopu predsedstva republike ob navzočnosti visokih državnih funkcionarjev in diplomatskega zbora. Predsednik republike je napravil prvo častno potezo in s tem začel turnir.

Divje in bliskovito biča po morju, da ne razločis zama-hov, pač pa jih pod vodo dobro slisiš.

V tej smrtni nevarnosti je zadostovala samo stotinka sekunde, pa sem spoznal, kako je človek nespameten, če prenaša s seboj nož, misleč, da se bo z njim ubranil morskega soma. Ko bi vsaj utegnili vzeti pravčasno nož iz nožnice: kaj neki bi pa s tem neznanim orožjem opravi proti tako močniti pošasti! Ne, nož res nima nobenega smisla — saj smo ga večinoma puščali doma — kajti če morski som napade, svigne ko blisk, mimogrede opravi svoje krvavo rokodelstvo, v naslednjem trenutku pa se zgine hladnokrvno s svojim plenom v daljavi. No, pa se ga poloti z nožem!

Morski somi so se zadržili proti nam, za hip se niti ganiti nistem mogel, nato pa je nekdo izmed nas od groze in presenečenja zakričal. Ničhe se ni mogel pozneje spomniti, kdo je zakričal, toda ta je na srečo s krikom spustil zraket v vodo, kar pa je imelo neverjetno posledico, neverjetni uspeh. Vsi trije morski somi so se zadnji hip obrnili, kot bi jih bila zasukala višja sila, in jo z isto brzinjo pobral, kot so bili prinoreli.

Eden izmed morskih somov, imel je dolge svetle lise, pa se je po prvem presenečenju menda sramoval svoje slabosti, kajti bil je komaj trideset metrov od nas oddaljen, ko se je obrnil in nas še bolj divje napadel; tedaj pa smo vsi trije v zboru proti njemu zatulili. Sedaj pa ga je dobesedno vrglo po strani, v paničnem strahu je je ucvril proč in nismo ga več videli.

Pod vodo smo nabirali najlepše korale in jih prodajali kaj pomeni, če te morski som napade s tako grozovito hitrostjo; doživeti moraš sam. Zgledaš ga od daleč, naslednji trenutek je že pri tebi. Z repno plavutjo tako

MED KORALI IN MORSKIMI SOMI
PVSTOLOVŠČINE V KARIBSKEM MORAV

SPISAL HANS HASS — PREVEDEL AVGUSTIN PIRNAT 59
Drugo jutro smo se v umazanem pristanišču »kopala, pristaniški delavci so od začudenja kar zijali; če smo se tako iskali, čolna in dveh kraljev nismo našli, najbrž je vse skupaj odnesla morska strelja.

Nato smo več tednov uspešno ribarili ob obali okrog Willemstada in nalovljene živali v hotelu dobro prodajali; polagoma pa so se ribe nekam ostrašile, lovil ni bil več tako donosen. Skoda, da nismo bili na otoku Bonaire, kako lahko bi bili tam prenekaterega masnega epinefeta vrgli v vrečo. V Curaçaou so epinefeli, žal, skoraj popolnoma iztrebljeni, ali ob severni obali, tako so nam pripovedovali ribiči, jih je še dovolj.

Na severno obalo! Nič ne de, da je tam najbolj nevarno borišče, kar si človek lahko predstavlja pod vodo.

Severna obala otoka Curaçaou nudi porazno sliko. Med nižjimi, golimi griči na bregu in med obalo se dviguje kakšnih sto metrov široka, popolnoma gola, kamentita, a ravna, visoka koralna planota, ki v neposredni bližini strmo pada v morje. Izglodana površina sega v tisto dobo, ko je ležala globoko pod površino; enicevalna moč morja je najbolj vidna na razdrpanih stenah ob obali, kjer severni pasat vse leto z močnimi valovi enakomerno bliža stene.

Po novem letu je slabo vreme spet popustilo, tako da smo spet lahko lovili ob severni obali; prvič smo poskusili loviti pod vodo pri zalivu Tabla na severozahodni strani otoka, kjer je struja v pečine izdolbila veliko jamo. Tisti dan so se dvigali valovi niže kot navadno, voda je bila neverjetno čista, zato smo dobre volje takoj zaplavalji proti usedlini, kjer je bilo prav toliko koral in epinefelov kot v Ronde Klipp.

Hoteli smo poskrbeti, da bi se zadete ribe ne zapletale med korale, zato smo privezali konico na daljšo vrvi in se istočasno vsi trije potopili v globino. V trenutku, ko je Alfred epinefela s harpuno zadel, sva z Jörgom, kar se je dalo, močno potegnili za vrvi, res se nama je posrečilo, da sva na ta način cepetajočo ribo takoj potegnili izmed koral.

Plavala sva, nič hudega slutet, z našim plenom proti vrhu, ko je Jörg nenadoma kar obstal, in to upravičeno: trije morski somi so od treh različnih strani plavali proti nam s tako brzinjo, da so se tudi meni v strahu naježili lasje in mi je srh spreletel vse kosti.

Tudi kasneje so nas morski somi na podoben način napadali, preračunalni smo, da se ti živi torpedi pomikajo s hitrostjo šestdeset, osemdeset in morda celo sto kilometrov na uro. Niti približno ne morem povedati,

